Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6526 — Fiatı her yerde 5 kuruş | CUMA — 18 KÂNUNUEVVEL 1936 | (Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe

Madridde harp yine kızıştı

Asiler Boadillaya çok şiddetli bir taarruz yaptılar

Hükûmet, bütün taarruzların püskürtüldüğünü, asiler muvaffakıyet kazandıklarını bildiriyor

Madrid 17 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Hükûmet kuvvetleri, dün Madridin garbinde asilerin Boadilla'ya karşı yapmış oldukları bir taarruzu püskürtmüşler ve bir kilometre kadar ilerlemişlerdir.

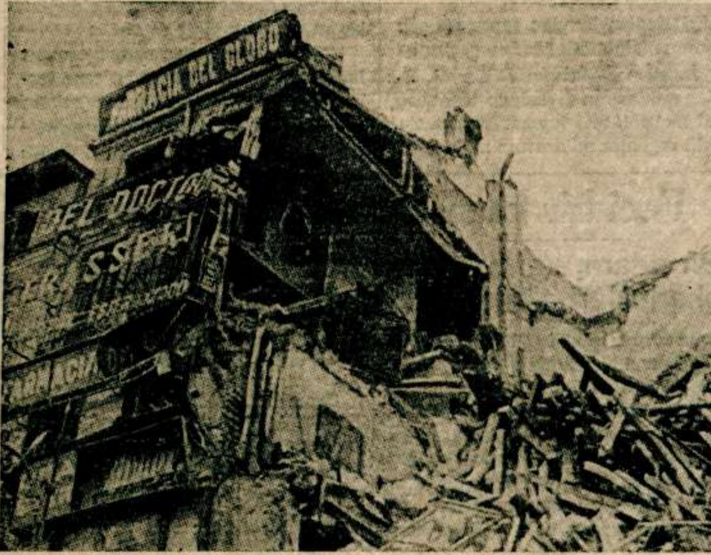
Düşmanın taarruzu, görülmemiş derecede şiddetli olmuştur. Asiler, son derecede modern silâhlar kullanıyorlardı, müfrezeleri fevkalâde talim ve terbiye görmüş efraddan mürekkep bulunuyordu. Milisler, ilk safların tamamiyle Almanlardan mürekkep olduğunu beyan etmektedirler.

On gündenberi ilk defa olarak asilerin tayyareleri, dün öğleden biraz sonra payıtaht üzerinde bir uçuş yapmışlardır. 18 maktul ve 50 yaralı vardır. 18 bombardıman tayyaresi ile 27 avcı tayyaresi, bu harekete iştirak etmiştir. Bu hava filosu, Pozuelo mıntakasına ve Princesa köprüsü yakınında kâin kışlada ve Cuatro-Caminos mıntakasına da bombalar atmıştır.

Hükûmetin on beş avcı tayyaresi, hemen havalanarak asi filoyu kovalamış ve bunlardan ikisini düşürmeğe muvaffak olmuştur.

ASİLERİN TEBLİĞİ

Sevilla 17 (A.A.) — Radyo ile neşrolunan bir haberde Boadillanın zaptedilmesi keyfiyetinin general Frankonun kuvvetlerinin Madridin şimaline doğru süratle ilerlemelerine medar olacağı beyan edilmektedir. Zira elde edilen bu mevki, ecnebi milislerle hücum kıtaatı tarafından müdafaa edilmekte olan bir mevzi idi.

Madridde tayyare bombalarile yıkılan binalardan biri

Sevilla 17 (A.A.) — Cadix ile Balea-res adaları arasında ticaret hava yolu tesis edilmiştir.

ADEMİ MÜDAHALE MESELESİ

Londra 17 (A.A.) — Avam kamarasında İspanya işlerinde ademi müdahaleye müteallik müzakereler esnasında muhafazakârlardan M. Ramsay, M. Edenden Fransadan İngiltereye gönderilmekte olduğu söylenilen mühimmat hakkında bir sual sormuştur.

İNGİLİZ MEBUSLARININ RAPORU

Londra 17 (A.A.) — Geçenlerde İs-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Fenerliler Ankaragücünü 1 - 0 yendi

Galatasaray - Altınordu maçı sporcuların rahatsızlığı yüzünden yapılamadı

Yukarıda başvekil İsmet İnönü Ankara Stadının açılış resminde mikrofon önünde nutkunu söylerken, aşağıda Galatasaray - Ankaragücü maçından bir enstantane

Ankara 17 (Spor muharririmizden) — Bayramın birinci ve ikinci gününün mağlûpları olan Galatasaray ve İzmirliler üçüncülük ve dördüncülük için bugün saat on ikide karşılaşacaklardı. Havanın soğuk olmasına rağmen on beş bin kişiden fazla bir halk kütlesi stadyomu doldurmuştu. Bazı oyuncuların rahatsızlığı dolayısile Galatasaray - İzmir karşılaşmasının yapılamıyacağını, Fener - Ankaragücü birincilik maçının da saat 14 de yapılacağını modern stadyomun dahilî radyosu ile halka ilân ettiler.

Saat 14 ü sekiz geçe evvelâ Fenerliler ve peşinden Ankaragüçlüler sahaya çıkarak yer aldıkları zaman takımlr şu vaziyette idi:

Osman, Enver, Ali Rıza, Orhan, Semih, Musa, Hamdi, Fahri, Yaşar Abdi.

Fenerbahçe: Hüsam, Yaşar, Fazıl, Reşad, Ayten, Cevat, Şaban, Esat, Ali Rıza, Naci, Niyazi.

Hakem baş antrenör, yan hakemleri Kemal Halim, İhsan.

Oyuna saat 14 ü on geçe Ankaragüçlülerin vuruşu ile başlandı. Çok zevkli ve muntazam mukabil akınlarla Ankaralılara şimdiye kadar görmedikleri bir spor heyecanı yaşattılar. Dönrdüncü dakikada Fenerlilerin müthiş bir akınını Ali Rıza kurtardı. On birinci dakikada Fenerliler Esadın ayağı ile ilk ve son galibiyet golünü yaptılar.

Bu şekilde sıfıra karşı 1 ile Fenerlilerin galibiyeti ile birinci devre bitti.

İkinci devre çok zevkli bir şekilde devam ediyor. Ankaragüçlüler beraberlik golünü temin edebilmek için mütemadiyen akınlar yapıyorlarsa da bir netice vermiyor. Nihayet maç bu şekilde sıfıra karşı birle Fenerin galibiyeti ile bitti.

Kıymetli vekilimiz Saracoğlu evvelâ Fenerlilere bilâhara Ankaragücüne spor tarihimizde büyük bir inkılâp devresi olan stadyomun açılma töreni münasebetile güzel ve zevkli bir oyun gösterdiklerinden dolayı teşekkürle klüp kaptanlarını tebrik ederek birincilik ve ikincilik kupalarını verirken halk Ankaragücü ve Feneri çılgınca alkışlıyordu.

Bir köylü ikinci karısını dağda boğarak öldürdü

Kadının cesedi iki gün sonra bulundu, katil yakalandı

Erzincan (Akşam) —Erzincanın Başköy nahiyesine bağlı Veringâh köyünde feci bir cinayet olmuştur. Cinayet hakkında aldığım malûmat şudur:

Veringâh köyünde oturmakta olan Beros namı diğerle Yaşarın iki karısı varmış. Yaşarın ilk karısı Fatma ile bir müddet arası açılmış sonra düzelmiş. Vaziyet bu merkezde iken, bundan bir hafta evvel Fatmayı süpürge toplamak bahanesile yanına alarak dağa gitmiş ve bir daha zavallı kadıncağızın izi görünmemiştir.

Yaşarın tek başına eve dönmesi ikinci karısı Zinonun nazarı dikkatini celbetmiş ve Fatmanın ne olduğunu kocasından sormuştur.

Yaşar, Fatmanın dağda kendisinden ayrıldığı ve ne olduğunu bilmediği cevabını vermiştir.

Aradan iki gün geçtiği halde Fatmanın dönmediğini gören komşular, şüphelenerek vaziyeti nahiye müdürüne haber vermişlerdir. Bu ihbar üzerine başlıyan araştırma ve tahkikat neticesinde Yaşarın Fatmayı Dumanlı dağda iple boğarak öldürdüğü anlaşılmıştır.

Cinayet yerine giden adliye ve zabıta memurları, bin müşkilâtla Dumanlı dağının Kale deresi mevkiine çıkmışlar ve kadının taşlarla örtülmüş cesedini meydana çıkarmışlardır. Katil Yaşar tevkif edilmiştir.

Akdeniz anlaşması hazırlanmış

Henüz ilân edilmemesinin sebebi nedir?

Londra 17 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri, Akdenize dair olan İngiliz - İtalyan muvakkat itilâfının bilkuvve akdedilmiş olduğunu, ancak bunun aşağıdaki sebeplerden dolayı resmen ilân edilmemiş bulunduğunu istihbaratına atfen bildirmektedir:

1 — İngiltere ile İtalya Adis-Ababadaki sefaret meselesini halletmek arzusundadırlar. Bu mesele hali hazırda Londra ile Roma arasındaki müzakerelerin mevzuunu teşkil etmektedir.

2 — İngiltere, kendisi ile İtalya arasında İspanya meselesi yüzünden hiç bir ihtilâf çıkmamasından emin olmak istemektedir.

Son günlerde İtalya, İspanyaya karşı hattı hareketini biraz değiştirmiştir. Bu hal, İtalyanın Alman nüfuzundan sıyrılarak bitaraflık meselesinde Fransa ile İngiltereye iltihak edeceğini ümid ettirmektedir.

Gazete sütunları ve karileri!..

Son dakika

Hariciye vekilimiz Parise pazartesiye gidiyor

Sancağa gidecek heyet, Isveç, Norveç ve Isviçrelilerden mürekkeptir

Paris 18 (Akşam) — Türkiye hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras, pazartesi günü buraya gelecektir. Türkiye hariciye vekiline Milletler cemiyeti nezdinde Türkiyenin daimî delegesi B. Necmeddin Sadak da refakat edecektir.

Türkiye hariciye vekilinin Parise muvasalatı akabinde Sancak meselesi hakkında Türkiye ile Fransa arasında derhal müzakerelere başlanacaktır. Bu müzakerelerde Sancak meselesi hakkında Milletler cemiyeti tarafından raportör tayin edilmiş olan İsveç hariciye nazırı M. Sandler namına İsveçin Paris sefiri M. Bekman hazır bulunacaktır.

Cenevre 17 (A.A.) — İskenderuna gönderilecek müşahidler komitesi bir İsviçreli, bir Holandalı ve bir Norveçliden mürekkeb olacaktır. Alâkadar hükûmetler bu müşahidleri şark işlerini bilen zevat arasından intihab edeceklerdir.

Almanya, şark ve cenup hudutlarını tanıyamaz

Paris 16 — Petit Parisien gazetesi, Bal şehrinde çıkan nasyonal Çaytung gazetesinden naklen Almanyanın Fransız - İsviçre ve Alman hududlarının birleştiği noktada tedbirler almakta bulunduğunu yazıyor. Almanya, bu mıntakada hususî kıtaat ihdas etmiştir. Bütün erkekler üniformalı ve mitralyözlüdür.

Echo de Paris gazetesi İsviçrenin hududlarını muhafaza etmek için tedbirler almakta bulunduğunu yazıyor.

Londra 18—Mançester Gardiyan gazetesi, Hitlerin Çekoslovakyaya bir darbe hazırlamasından korkuyor.

Berlin 16 — Frankfurter Çaytung gazetesi yazdığı bir makalede diyor ki:

«Dünyada hiçbir kuvvet üçüncü Alman imparatorluğunu Avrupanın doğusunda ve doğu cenubunda çizilen hududları şayanı kabul, hakkaniyetli ve mantıkî olarak tanımağa ve kuvvetle elde edilen bu tarzı halleri bir teminat paktile teyid ve temhire hiçbir zaman mecbur edemiyecektir.

Kabahat bizde değil, hudud çizgilerinin bozukluğundadır. Muahedelerin tadili meselesini istikbale bırakabilirdik, fakat Bolşevizm bizim için yakıcı bir meseledir.»

Alman beşinci kolordusu takviye ediliyor

Berlin 17 (A.A.) — Merkezî Stuttgartda bulunan beşinci kolordu garnizonlarına yeni takviye kıtaatı gönderilmiştir. Bu takviye kıtaatı, Alman ordusunun miktarını 36 fırkaya iblâğ etmeği amir olan askerî kanun kadrosu dahilinde beşinci kolorduyu takviye maksadiyle gönderilmiştir.

Askerî kumandanlığın ötedenberi derpiş etmekte olduğu bu tedbirler, anormal mahiyette değildir.

Amerikanın bitaraflık projesi

Bazı Cenubî Amerika devletleri ihtirazî kayıtlar ileri sürdüler

Buenos - Aires 17 (A.A.) — Amerika tarafından teklif olunan bitaraflık projesi, Amerika devletleri tarafından imza edilmiş olan muahedenamelerini ayni tertib dahiline koymak, bunları tevsi eylemek ve tesirlerini temin etmek maksadını güden bir mukavelename haline getirilmiştir. Maamafih Arjantin, Kolombiya ve Venezuella hükûmetleri bir takım ihtirazî kayıdlar dermeyan etmişlerdir.

Arjantin hükûmeti, henüz tasdik edilmemiş olan muahedelere beynelmilel bir kıymet vermek istememekte ve sivil ahaliye gönderilen iaşe maddelerinin harb kaçağı telâkki edilmesini kabul etmemektedir. Bu hükûmet, bir tecavüz vukuu halinde her milletin silâhlara konulacak ambargo meselesinde kendi hattı hareketini bizzat tesbit etmekte serbest olmasını istemektedir.

Proje, Amerika milletlerinin her ihtilâfı muslihane bir surette halletmeği ve milletlerin istişarelerde bulunmalarına medar olacak altı aylık bir mühlet vermeden evvel muhasemata girişmemeği teahhüt eylemelerini natık bulunmaktadır.

Amerika milletleri, muhtemel ihtilâflarda müşterek bir hattı hareket takib edecekler ve aşağıdaki maddeleri meriyet mevkiine koyacaklardır. İşbu mukavelenameye iştirak etmemiş olan memleket, bir harb vukuu halinde hattı hareketini altına imzasını koymuş olduğu muahedenameler ve misaklar ahkâmına tevfik edecektir.

Bu ahkâm, aynı zamanda Milletler Cemiyeti âzasından olan devletlerin hukuk ve vezaifini haleldar etmiyecektir. Bu mukavelenamenin feshinden bir sene evvel alâkadarlara keyfiyetin bildirilmesi icab etmektedir.

Bir Alman zırhlısı bir Ingiliz vapurunu durdurdu

Nereden gelip nereye gittiğini sorduktan sonra vapuru serbest bıraktı

Cebellüttarik 17 (A.A.) — City of Oxford adındaki İngiliz vapurunun kaptanı, Portekiz sahilleri açıklarından geçerken «Deutschland» ismindeki Alman harb gemisi tarafından vapur durdurularak nerden gelip nereye gitmekte olduğu sorulmuş ve bu malûmat alındıktan sonra vapurun serbes bırakılmış olduğunu beyan etmiştir.

City of Oxford, Yakın şarka aid hamule ile Liverpooldan hareket etmiş idi. Vapur, burada kısa bir zaman kalacaktır.

Harb borçları

Anlaşma yapılması çok güç görünüyor

Nev-York 17 (A.A.) — Amerikaya borçlu olan devletlerin -Finlândiya müstesna- borçlarını ödememelerinden bahseden Nev-York World Telgram, baş makalesinde şöyle diyor:

Harp borçları hakkında bir itilâfa vasıl olmak müşkül olacaktır. Zira bu bapta yapılacak her yeni tetkiki kongrenin tasvip etmesi icabeder. Kongre ise borçların tamamının tediye edilmesini istemektedir. Borçlular da bunun imkânsızlığından bahsetmektedirler.»

Bu gazete, biraz daha ileride, Amerikadaki efkârı umumiyenin büyük bir kısmının borçlar meslesini muallâkta bırakmanın paraları alıp da yeni bir harp için öteye beriye dağıtmağa müreccah olduğu fikrinde bulunduğunu ilâve etmektedir. Bu hal, Avrupalıları hayrete düşürebilir, fakat Amerikalıların evvelce olduğu kadar paraları geri almak hırsında olmadıklarını müşahede etmemek mümkündür.

Bu Sabahki Telgraflar

Avrupa süngü ormanı halinde

M. Daladier, mühim bir nutuk söyledi

Paris 17 (A.A.) — Radikal sosyalist fırkası icra komitesinde beyanatta bulunan M. Daladier, Fransanın içtimaî ve haricî vaziyetini gösterir bir tablo yapmıştır. M. Daladier, demiştir ki:

«İmtiyazların müdafileri, duçar oldukları akibete razı olmalıdırlar. İçtimaî ıslâhat çalışkan kütlelerin ümitlerine, onların adalet kaygularına o derecede tevekkuf etmektedir ki, bunları tahrib etmek kimsenin elinde değildir. Bu islâhat, bizzat cumhuriyetin bünyesine dahil olmuştur.»

M. Daladier, bundan sonra bir çok kalkınma alâimini gözden geçirmiştir: İşsizler miktarının eksilmesi, iflâslar miktarının fevkalâde tenakusu, ziraî mahsulâtın kıymet kazanması, yüklü vagonlar miktarının mühim surette artması. Hatip, sözüne devamla demiştir ki:

«Fransanın her halde İngiltere ile Amerikanın nail oldukları refah derecesinde geniş bir feraha kavuşacağına eminim. Fransa ile İngiltere, buhranın başlangıcından evvelki tarih olan 1929 senesindeki refah alâimine hâttâ bazı noktalarda fazlasile malik bulunmaktadır.»

M. Daladier, bundan sonra milletlerin kuvvetini çok yüksek bir dereceye çıkarmak ve devamlı bir içtimaî sulh vücuda getirmek lâzım olduğunu beyan etmiş ve şöyle demiştir:

«Çünkü Avrupa bir süngü ormanı haline gelmiştir. Dünya, bu sene teslihata iki yüz milyar tahsis etmiştir.»

Halkcılar cephesinin haricî siyasetinden bahseden M. Daladier, Fransanın İngiltere ve Amerikaya olan temasının her zamandan daha sıkı ve Küçük itilâf ile olan münasebetlerinin her zamandan daha dostane olduğunu söylemiştir.

FRANSANIN ASKERİ

Paris 17 (A.A.) — Radikal sosyalist icra komitesinin dünkü celsesinde Daladier millî müdafaa hakkında demiştir ki:

«Kabine toplantılarında askerlik müddetinin veya teslihat masraflarının azaltılması mevzuubahis olmamıştır. Askerlik hizmeti bugünkü şeklinde Fransaya altı yüz bin kişilik bir ordu temin etmektedir. Bunun 150 bini şimali Afrikada ve 50 bini de diğer müstemlekelerdedir. Fransa için yapılacak şey temamiyeti mülkiyesini muhafaza etmektir. Bu ise bazı fedakârlıklara katlanmaksızın elde edilemez.»

Feci bir kaza

Bir adam, kamyonun tekerlekleri altında öldü

Dün akşam saat beş buçukta Beşiktaşta feci bir kamyon kazası olmuş ve bir adam derhal ölmüştür.

Hadise etrafında elde ettiğimiz malûmata göre, kamyon olanca süratile Beşiktaş caddesinden geçerken caddede yaya olarak giden orta yaşlı bir adama çarpmıştır. Zavallı adam tekerleklerin altında derhal can vermiştir.

Kamyon şoförü Hikmet hadiseden sonra kaçmış ise de polisler tarafından kısa bir müddet içinde yakalanmıştır.

Dün akşam müddeiumumi muavini hadise yerine gitmiş ve tahkikata başlamıştır. Fakat ölen adamın hüviyetini tespit edecek bir vesikaya rastlanamamıştır. Zavallı adamı henüz tanıyan da yoktur. Tahkikata devam ediliyor.

Kanser müessesesi kuruluyor

Kanser hastalığının tedavisi ve bu hastalık hakkında ilmî tedkikler yapmak için mütehassıs doktorlar İstanbulda bir kanser müessesesi kurmaya karar vermişlerdir. Bu müessese üniversitenin Tıp fakültesine bağlı bir enstitü halinde çalışacaktır.

Tütün ekimi

Kartal, Yalova, Silivri, Çatalcada tütün ekilecek

1701 numaralı tütün inhisar kanununun meriyet mevkiine girdiği 930 senesinden beri tatbikinde tesadüf edilen zorlukları önlemek üzere yeni bir tütün kanunu projesi hazırlandığını yazmıştık.

Bu arada İstanbulun Kartal, Yalova, Silivri, Çatalca kazalarından maada diğer yerlerinde tütün ekilebilecektir. Diye yazılmıştı. Halbuki İstanbulun, Kartal, Yalova, Silivri, Çatalca kazalarında tütün ekilebilecek, diğer kazalarında ekilmiyecektir. Bu tertip hatasını düzeltiriz.

Habeşistanda

Ras Imru kuvvetlerile Italyanlara teslim oldu

Roma 17 (A.A.) — Garbî Habeşistanda hareket etmekte olan İtalyan kolları henüz mukavemet göstermekte olan Habeş kumandanı Ras İmruya karşı katî bir taarruzda bulunmuşlar ve Ras İmru taraftarlarile birlikte İtalyan kuvvetlerine teslim olmuştur. İtalyan kolları artık bir kaç güne kadar Habeşistanın garp hududuna kadar ilerlemiş olacaktırlar.

İtalyan matbuatı bununla iyi tensik ve modern silâhlarla techiz olunmuş son Habeş ordusunun da ortadan kalkmış olduğunu ehemmiyetle kaydeylemektedir.

Sancağa gönderilecek müşahidler

Şark işlerini bilen zevat arasından seçilecek

Cenevre 17 (A.A.) — İskenderuna gönderilecek müşahitler komitesi bir İsviçreli, bir Holandalı ve bir Norveçliden mürekkep olacaktır. Alâkadar hükûmetler bu müşahitleri Şark işlerini bilen zevat arasından intihap edeceklerdir.

Milletler cemiyeti paktının tadili

Sovyet delegesi, evvelâ paktın takviye edilmesi lâzımdır, diyor

Cenevre 17 (A.A.) — Milletler cemiyeti paktı prensiplerinin tatbik edilebilmesi işiyle meşgul olan komitede, Şili ve Kanada delegeleri Milletler cemiyetinin cihanşümullüğü meselesinin birinci derecede mühim bir keyfiyet olduğunu ehemiyetle tebarüz ettirmişlerdir. Buna mukabil Sovyet delegesi en mübrem işin paktı takviye etmek olduğunu beyan eylemiştir. Uruguay delegesi ise paktın tadilinden ziyade teahhütlerin tefsir edilmesi lâzım geldiğini ileri sürmüştür.

Dünkü maç

Beykoz Anadolu muhteliti 4 Istanbulspor Vefa muhteliti 3

Dün öğleden sonra Taksim stadyomunda Anadolu - Beykoz muhteliti, Vefa - İstanbulspor muhtelitile bir maç yapmıştır. Bu maç ümid ve tahminin hilâfına olarak Anadolu - Beykoz muhtelitinin 4 - 3 galibiyeti ile neticelenmiştir.

Ramide bir cesed

Yanında tabanca bulunan bu cesed acaba kimin?

Dün öğle üzeri Ramide bir tarlada başından vurulmuş bir cesed ve yanında da bir tabanca bulunmuştur. Derhal müddeiumumilik tahkikata başlamış ve cesed civardaki halka gösterilmişse de hüviyeti anlaşılamamıştır. Müddeiumumî muavini Abid tahkikata devam etmektedir.

B. Celâl Bayar Bursada

Gemlik 17 — İktisat vekili B. Celâl Bayar Yalovadan buraya gelmiş, biraz kaldıktan sonra Bursaya gitmiştir.

Çinde vaziyet

Şan Kay Şek kurşuna dizilmemiş

Nankin 17 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre Şang-Kay-Şek ile birlikte tevkif edilmiş olanlardan biri Sianfoudan bir telgraf çekerek kendisinin serbes bırakılmış olduğunu ve Şang-Kay-Şekin şahsî bir mektubunu hamil olduğu halde tayyare ile buraya gelmekte bulunduğunu bildirmiştir.

Nankin 17 (A.A.) — M. Donald, Nankin hükûmetinin asilerle müzakereleri katetmek kararına rağmen bugün Sianfou'ya dönmüştür. M. Donaldın madam Şang-Kay-Şek namına hareket etmekte olduğu aşikârdır.

JAPONLAR HAZIRLANIYORLAR

Şanghay 17 (A.A.) — Japonların muhtemel hareketi endişesi dahilî kaygulara inzimam etmektedir. İyi bir menbadan öğrenildiğine göre Japon bahriyesi mühim hazırlıklarda bulunmaktadır. Şimalî Çinde ve bilhassa Tientsin mıntakasında japon kıtaatının ve hava kuvvetlerinin harekâtta bulundukları bildirilmektedir.

Nankin 17 (A.A.) — Sianfuda tutulan on rehinden biri olan Şaoynan Şungun öldüğü resmen bildirilmektedir.

Yunanistanda

Başvekilin dış politika hakkında beyanatı

Atina 17 — Başvekil M. Metaksas Mısır gazetelerinden birinin muhabirine beyanatında demiştir ki:

«— Hükûmetin başlıca gayesi, millete emniyet ve itimadını kazandırmaktır. Yunanistanın bütün devletler ile münasebetleri mükemmeldir. Balkan misakına şiddetle bağlıyız. Türkiye ile dostluğumuza gelince, samîmi ve derindir. Türk donanmasının Falere son ziyaretile sabit olduğu veçhile bu dostluk gittikçe inkişaf ediyor.»

M. Metaksas, Yunanistanın Romanya ve Yugoslavya ile samîmi ittifak rabıtalarını da kaydetmiş İtalya ile münasebetleri de dostane tavsif etmiştir.

Tayyareci Kost geldi

Cenubî Atlantik denizini geçerek Avrupa - Amerika arasında ilk hava yolunu kuran meşhur Fransız tayyarecisi Kost dün Potez 208 numaralı tayyaresile Atinadan şehrimize gelmiştir. Kostun yanında iki de pilot vardır.

Bu sabah Yeşilköyden kalkarak Eskişehire ve oradan Ankaraya gidecek, bazı ziyaretlerde bulunduktan sonra Parise dönecektir.

Tasarruf haftasının son günü

Bugün tasarruf haftasının son günüdür. İktisat vekili Celâl Bayar bu akşam saat 19,30 da İstanbul radyosunda bir nutuk vererek tasarruf haftasını kapatacaktır.

AKŞAMDAN AKŞAMA.

Nikbinlik haftası

İsviçre gazetelerinde okuduğumuza göre bu hafta oralarda «nikbinlik haftası» imiş. Bir hafta, herkes gamı kasaveti bırakacak, dünyayı aydınlık, hayatı tatlı görmeye çalışacak, hâdiselere - çirkin ve hazin renkleri örten - penbe gözlükle bakacak... Elinden geldiği kadar gülümsiyecek, bedbin olmıyacak...

İyi bir şey, fakat mümkün mü? Bundan maksad, insanları, hiç olmazsa senede bir hafta, somurtmamaya sevketmektir. Hüzün ve neşe, bedbinlik veya nikbinlik, zevk yahut endişe, insanlar için nihayet bir alışkanlık meselesidir. Vücudu çevik, adelâtı düzgün yapan beden idmanı gibi, ruhun da manevî idmanı vardır. Gülümser yüz, yahut buruşuk alın bir mümarese işi olamaz mı? Bu asrın en tesirli ilâcı telkin olduğuna göre, fikrimizi ve ruhumuzu, hayatın daima iyi taraflarını görmeye alıştırmak için, nefsimiz üzerinde mütemadi telkinlerin büyük neticeleri olur. İsviçreliler buna güvenerek, insanları bir hafta müddetle bu nikbinlik jimnastiğine sevkediyorlar.

Düşündüm, böyle bir ruhî gimnastik haftası en çok bize lâzım. Düşünceli çehre, hiç gülmiyen yüz, eğlence bilmiyen ömür sanki hayatımızın ayrılmaz arkadaşlarıdır. Şehirlerimize ayak basan yabancılar gam ve kasavetten bunalıp kaçıyorlar. Koskoca İstanbulun, gülen, eğlenen ne tarafı var? Bükreşten, Viyanadan, Peşteden dolaşarak gelen bir arkadaşım, bütün bu şehirlerde, tiyatro, sinema, dancing, konser, çalgılı kahve, musikî salonları, konferans... gibi umumî yerlerin - sırf yerli halk ile - hıncahınç dolu olduğunu, hatta çok erken gidilmezse hiç birinde yer bulunmadığını, her taraftan musikî, şarkı, kahkaha ve eğlence sesleri yükseldiğini anlatıyordu. İstanbulda, her gece bir arada ne konser, ne konferans, ne opera, ne komedi, ne müzikhol var. Tek başına oynıyan ve şehrin tek eğlencesini teşkil eden tiyatroda geçen akşam 40 kişi varmış!..

Halkı somurtmıyan, eğlenen, gülen bu memleketlerde hayat endişesi, sıkıntı, günlük üzüntüler bizden daha mı az?

Bu memleketlerin ve bu şehirlerin siyasî, iktisadî, malî vaziyetleri bizimkinden daha mı iyi? Hayır, bilâkis... Yalnız, onlarda var, bizde eksik olan, hem çalışmayı hem eğlenmeyi, hem didişmeyi hem gülmeyi bilen karakterdir. Uzun asırların fena terbiyesi, bizde gamı ve hüznü asıl yapmış, gülmeyi ve eğlenmeyi ruhumuza yasak etmiş. Bedbinlik, ebedî hayat arkadaşımız olmuş. Yeryüzünü bize haram ederek insanları öbür dünya emelile yaşatan ahiret endişesinden kalma muzır terbiye, yesi esas haleti ruhiye yapmış...

Nikbinlik haftası, neşe ve güleryüz haftası, ruhun bu feyizli, kuvvetlendirici ve gençleştirici idmanı asıl bizlere lâzım. Gençken ihtiyarlıyan, yaşarken ölen bir kütle olmaktan kurtulmalıyız. Akşamcı

Kanlı bir futbol maçı

Yedikulede futbol oynamakta olan gençler arasında kavga çıkmış ve Mardiros ile arkadaşı Sarıyon, Miçoyu gözünden, Pandeliyi başından, Kotiyi elinden ve Süleymanı da parmağından yaralamışlardır. Suçlu iki kafadar yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Terkos suyu

Fiati indirmek için tetkikler yapılıyor

Terkos şirketi belediyeye geçtikten sonra su miktarı arttırılmış ve birçok yenilikler yapılmıştır. Suyun, apartımanların üst katlarına çıkamamasından doğan sıkıntı ortadan kaldırılmıştır. Ayni zamanda suyun daha temiz bir hale getirilmesi de temin edilmiştir.

Sular idaresi şimdi Terkos suyunu, tereddüd edilmeden içilebilecek bir hale getirmeğe çalışıyor. Yakında buna muvaffak olacağı muhakkak sayılmaktadır.

Diğer taraftan haber aldığımıza göre su fiatini indirmek için de tedkikler yapılmaktadır. Pek yakında Terkosu daha ucuza sarfedebileceğimiz umuluyor. Su fiati hakikaten yüksektir. Bu fiatin inidrilmesi iyi bir hizmet olacaktır.

Rusumat muhafaza kulübesini soymuş

Kürkçükapısında rusumat muhafaza memuru Mustafa nöbetçi olduğu evvelki akşam kulübesinden ayrılarak vazife görmek üzere Yağkapanı iskelesine gitmiş ve avdetinde kulübesinin soyulmuş olduğunu görmüştür. Meçhul hırsız, kulübeye camı kırarak girmiş ve eline geçirdiği eşyayı çalmıştır. Polis o civarda Aziz isminde birini yakalamış ve suçlunun bu adam olduğu anlaşılmıştır.

Zorlu kayınbaba

Hem damadını, hem araya giren komşuyu yaraladı

Kasımpaşada oturan Recep ile kayınpederi Şükrü geçimsizlik yüzünden ağız kavgasına tutuşmuşlardır. Bir müddet sonra iş kızışmış ve kayınbaba eline geçirdiği bıçakla damadını arkasından ve kolundan yaralamıştır.

Tam bu esnada kavgacıları ayırmak maksadile araya giren Nuri kayınpederin elindeki bıçağı almak istemiş ve neticede o da sol kolundan yaralanmıştır. Yaralıların feryadına koşan polisler Şükrüyü yakalamışlardır. Şükrü, ifadesinde damadının da kendisini sopa ile adam akıllı döğdüğünü söylemiştir. Her üçü de acele hastaneye nakledilmiş ve tahkikata başlanmıştır.

Tahranda yaptırılacak sefaret binası

Tahranda yeni bir sefaret binası yaptırılacağını ve bu münasebetle Hariciye vekâleti müsteşarı bay Agâhın Tahrana giderek tedkikat yaptığını, mimarlar arasında bir müsabaka açılması düşünüldüğünü yazmıştık.

Haber aldığımıza göre Tahranda yaptırılacak bina için mimar Seyfi Arkan tarafından plânlar hazırlanmıştır. Mimar Seyfi Arkan, müsteşar B. Agâh ile birlikte Tahrana giderek tedkikatta bulunmuştu. Yeni bina için bütçeye ne kadar tahsisat konulacağı henüz belli değildir.

Tasarruf haftası

Müsabakaların neticeleri yarından itibaren kararlaştırılacak

Millî iktisad ve tasarruf haftası bugün bitiyor. Haftanın devamınca muhtelif konferanslar verilmiş, müsabakalar tertip edilmiştir. Vitrin, kuru yemiş ve güzel yazı müsabakalarının neticelerini tesbit etmek üzere teşkil olunan heyet yarından itibaren toplantılar yaparak bu işlerle meşgul olacaktır.

Vitrin müsabakasında kazananlara Halkevlerinde merasimle madalya verilecektir. Kuru yemiş müsabakalarında kazananların hediyeleri de iktisad ve tasarruf cemiyeti tarafından tevzi edilecektir. Geçen sene yapılan tasarruf haftasında güzel yazı müsabakasını kazanan on altı mekteplinin hediyeleri bu sene bayramdan bir gün evvel İstanbul birinci ilk mektebinde merasimle verilmiştir. Çocuklara Atatürkün büstünden birer tane verilmiştir.

Öğle tatili

Öğle vakti ticarethanelerin kapanması ileri sürülüyor

İstanbulun tanınmış tacirlerinden B. Suraskiden bir mektup aldık. Bu mektupta öğle tatili meselesinden bahsedilmektedir. Mektupta hülâseten deniliyor ki:

«Son zamanlarda ticarethane ve müesseselerin açılma ve kapanma saatleri kanun ve nizamlarla tayin edildi, bu suretle işçilere bir parça istirahat etmek imkânı temin olundu. Fakat unutulan bir nokta vardır. O da öğle tatili meselesidir.

Resmî dairelerde, fabrikalarda öğle tatili vardır. Fakat bir kısım müesseseler ve hemen bütün ticarethaneler buna riayet etmiyorlar. Meselâ ticarethanelerde çalışanlar tezgâh arasında, merdiven altında iki lokma bir şey yemeğe mecbur oluyorlar.

Halbuki hemen her tarafta piyasada öğle tatili vardır. Uzağa gitmeğe ne hacet, Yunanistanda bile öğle vakti her taraf bir buçuk saat kapanır. Türkiyede de bu usulün tatbiki çok muvafık olacaktır.»

Ortaya sürülen fikir hakikaten üzerinde durularak tedkik edilmeğe lâyıktır. Alâkadar müesseselerin nazarı dikkatlerini celbederiz.

Çakmak taşları

Çakmak satışı inhisara tâbidir. İnhisar idaresinden başka kimse çakmak getirtip satamaz. Varidat bakımından buna kimse itiraz edemez. Yalnız bir nokta vardır ki, o da şudur:

Çakmak almakla iş bitmez, bunun taşlarını da tedarik etmek lâzımdır. Fakat bunlar yalnız Galatada Karaköy palasın üst katlarındaki satış mahallinden tedarik edilebilir.

Aldığımız mektuplarda bunun sebep olduğu güçlüklerden bahsedilmekte ve çakmaktaşlarının hiç olmazsa tütün inhisarının satış depolarından tedarik edilebilmesi temenni olunmaktadır.

İnhisar idaresinin bu temenniyi nazarı dikkate alacağını umarız.

Esnaf cemiyetleri

Yeni sene bütçeleri tasdik edildi

Esnaf cemiyetlerinin yeni sene bütçeleri yeni esnaf muhasebe talimatnamesine tebaan tanzim ve tasdik olunmuştur. Bütçesi hazırlanmamış hiç bir cemiyet kalmadığından umumî şekilde mürakabeye başlanmıştır. Yeni bir tarzda hazırlanmış olan bütçelerden esnaf lehine çok faideli neticeler elde edileceği umuluyor. Bilhassa yardım faslına varidatın yüzde yirmi beşinin ayrılması hasta esnafa muavenet imkânlarını çoğaltacaktır.

Bazı cemiyetlerin memur kadrolarında da esaslı değişiklikler yapılmıştır. Hesaplarda ihmalleri görülenlere yol verilmiş, yeni vazifeye başlatılan memurlara da talimat verilmiştir. Cemiyetlere memur tayini idare heyetlerinin vazifeleri olduğu için Ticaret odası esnaf şubesi müdürlüğü bu işlerle meşgul olmıyacaktır. Buna mukabil mürakabe neticesinde tesadüf edilecek herhangi bir pürüzlü işten doğrudan doğruya idare heyetleri mesul tutulacaktır.

Bir hırsızlık iddiası

Eskişehir oteline misafir olan Dudullulu Recep ile arkadaşı Necati polise müracaat ederek evvelki akşam kendilerini otele götüren Hasan isminde birinin sarhoşluklarından istifade ederek saat ve ceplerindeki paralarını çaldığını iddia etmişlerdir. Suçlu yakalanmış. tahkikata başlanmıştır.

Kuşgöz Niyazi

Garson Bekiri karnından bıçakladı

Fatihte bir gazinoda rakı içen Kuşgöz Niyazi fazla sarhoş olarak gürültü çıkarmağa başlamıştır. Diğer müşterilerinin rahatsız olmaması için sarhoşu dışarı çıkarmak isteyen kahve garson Bekir, Kuş göz Niyazının yanına gelince sarhoş kızmış ve dışarı çıkmak istememiştir.

Garson ısrar edince Niyazi bıçağını çekmiş ve Bekirin karnına saplamıştır. Ağır surette yaralanan garson ifade veremiyecek bir halde Gureba hastanesine kaldırılmış, Kuşgöz Niyazi yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Kapsol atarken parasını çalmış

Cihangirde Sormagir sokağında oturan Fuad polise müracaat ederek kapsol atmakta iken yanına sokulan Ardaş tarafından yankesecilik suretile cebindeki paralarının çalındığını iddia etmiştir. Suçlu yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

Kumar yüzünden cerh

Heybeliadasında Abdullahın kahvesinde kâğıd oynayan balıkçı Rizeli Mustafa ile Giresunlu Hüsnü, Romanyalı Reşid ve Riza arasında kumar yüzünden kavga çıkmış, balıkçılar sandalyelerle biribirlerine girmişlerdir. Neticede Mustafa ile Riza bir olarak Reşadı ağır surette yaralamışlardır. Kavgacılar yakalanmışlardır.

İSTANBUL HAYATI

Beşiktaş yerine Aksaray..

Bu sene kış erken bastırdı, derken bayramla beraber havanın da yüzü güldü. Minimininiler bayramlık cici elbiselerini ıslatmaktan, çamurlatmaktan korkmadan sokaklarda koşarlarken bir çok moda meraklısı büyükler de 937 kış modeli mantolarını, roblarını rahat rahat göstermeğe fırsat buldular. Daha sabah güneşile beraber sokaklara dökülen gezme meraklıları gecenin geç vakitlerine kadar doya doya gezip eğlendiler. Vapurlar, tramvaylar, trenler, otomobiller, tek, çift beygirli arabalar durmadan yolcu taşıdılar.

Bayram yerlerinde salıncaklar, atlı karıncalar, döner dolaplar kuruldu. Kuyrukları taranmış, boyunlarına çıngıraklı yularlar takılmış sucu merkepleri Kumkapı, Edirnekapı Kasımpaşa taraflarında pek rağbet gördü. Omuzları şal atkılı bayan nineler etraflarına torunlarını, komşu çocuklarını toplıyarak sokak sokak, dolaştılar, kırk kapının ipini çektiler.

Bayramın ilk günü erkenden bizim kapının zili acı acı çaldı. Açtım. Yaşlı bir bayan, yanında yedi, sekiz tane çocuk. Kapıyı açar açmaz bayan teyze adımını içeriye atarak sordu:

— Annen evde mi evlâdım?.

— Evde, buyrunuz..

— Kardeşlerin hâlâ yatıyorlar mı?.

Kadıncağızı tanımıyordum. Belki evden tanıyorlardır, dedim. Fakat kardeşlerimden bahsedince bir yanlışlık olduğunu anladım.

— Affedersiniz bayan teyze. Benim kardeşlerim yoktur. Yanlışlık olmasın..

Bayan teyze alaylı bir gülüşle içeriye girdi. Omuzundan şal atkısını atarken söylenmeğe başladı:

— Hımmmm. İhtiyarladım diye benimle alay ediyorsun öyle mi? Nasıl yanlışlık olurmuş. Sen bayan Dürdanenin görümcesinin kayınbiraderi değil misin? Ben unutur muyum hiç?.

Kadıncağıza aradığı kimse ben olmadığımı anlatıncıya kadar çektiğimi ben bilirim. Yanlışlığı anlayınca iki elini suratına kapıyarak merdiven başına çömeldi:

— Eyvahlar olsun. Yanlış geldim öyle mi? Ve lâkin bunda benim zerre kadar günahım yok. Sokakların kalabalığından, tramvaydaki sıkıntıdan nevrim döndü zahir. Şöyle çocukları alayım da Beşiktaşa doğru uzanayım. Hem bizim bayan Fatma ile bayramlaşmış olurum, hem de bir kahve içer, lâf atarız, dedim..

Kadına geldiği yerin Aksaray olduğunu söyleyince büsbütün şaşırdı.

— Gördün mü haram süt emmiş adamı? Bana tramvayda bilet verirken ters bindiğimi de söylemedi. Şimdi ben evin yolunu nasıl bulacağım? diye söylenerek çocukları toplayıp ayrıldı. C. R.

Tramvaydan atlıyan sarhoş

Fındıklıdan gelmekte olan vatman Alinin idaresindeki tramvay yolcularından Kumkapılı Abdurrahman çok fazla sarhoş olduğu halde tramvay durmadan atlamak istemiş ve muvazenesini kaybederek yere düşmüştür. Abdurrahmanın kafası taşlara çarptığından ağır surette yaralanmış ve ifade veremiyecek bir halde yastaneye kaldırılmıştır.

Bay Amcaya göre...

— Bayramda ben de hiç bir yere çıkmadım bay Amca...

... Akraba, komşu çocukları kafile kafile gelip elimi öptüler...

... Dikkat ettim, hemen hepsi de bir hafta mektep tatilinden memnun!..

... Bense bu bir haftalık bilgi kayıbının senelerce tevalisinden doğacak noksanları hesapladım durdum...

B. A. — Canım şuna kısaca bayram yapamadım desene!...

Beypazarında çok güzel bir halkevi binası yapıldı

Açılış töreni yapılan Beypazarı Halkevi binası

Beypazarı (Akşam) — Ankaranın en büyük kazası olan Beypazarı kültürel ve sosyal hayat bakımından çok ileri bir mevki tutmaktadır. Bilhasa genç ve çalışkan kaymakam B. Nailin çalışması halkın içtimaî kalkınmasında büyük âmil olmaktadır.

Beypazarlılar memleketlerinin en önemli boşluğu olan Halkevini kurmakla bahtiyardırlar. 6000 lira sarfile meydana getirilen binanın bir çok vilâyet merkezlerinde eşi yoktur.

Bu yıl altı şubesi faaliyete geçecek olan Halkevinin açılışında kaymakam, evin içtimaî hayattaki rolünden bahsetmiş, evin açılma töreni çok parlak olmuştur. Kazanın kültürel hayatında en önemli rolü yapmış olan öğretmenler bu gece için hazırladıkları «Mete» piyesini muvaffakiyetle temsil etmişlerdir. Temsil halk tarafından bir çok defa alkışlanmıştır.

Beypazarlılar müsamereye eşlerile beraber gelmek suretile içtimaî seviyelerinin yüksekliğini bihakkın göstermişlerdir.

Halkevinin yapılışında ve tefrişinde belediyenin yardımı zikre şayandır. Beypazarlılar genç ve çalışkan kaymakamları B. Naile ve belediye reisi B. Şükrüye müteşekkirdirler.

Dünyanın en büyük akropolü olan Bergama akropolüne bir yol yapılmıştır. Resmimiz yolun açılma töreninin de bulunanlardan bir grupu gösteriyor.

Ankara stadyomunun açılış gününe ait birkaç intiba: Yukarıda stadyomdaki kalabalık, ortada Ankaragücü kalecisi gol kurtarıyor, aşağıda Galatasaray kalesi önünde heyecanlı bir dakika.

İzmirdeki maç

Çeki Karlin Köztepe ile 1-1 berabere kaldı

İzmir 17 (A.A.) — Şehrimize gelen Çeki Karlin takımı ile ilk maç bugün Göztepe takımı ile yapıldı. Havanın güzelliği tribünleri spor sevenlerle doldurmağa vesile olmuştur. Sahaya önce çıkan misafir takım ellerinde büyük bir Türk bayrağı olduğu halde halkı «Yaşasın Atatürk, yaşasın Türkiye» diye bağırarak selâmlamışlar ve şiddetle alkışlamışlardır. Biraz sonra Göztepe takımı sahada göründü ve alkışlandı.

Oyuna seri bir surette başlandı. Beşinci dakikada Çeki Karlin aleyhine penaltı oldu. Ve Göztepe oyununun ilk golünü attı. Oyun Göztepenin nisbî hakimiyeti altında 1 - 0 faikiyetle 42 inci dakikaya kadar devam etti. Bundan sonra uzun vuruşlarla hücuma geçen misafir takım 43 üncü dakikada güzel bir golle beraberliği kurmağa muvaffak oldu. Ve devre 1 - 1 berabere bitti.

İkinci devrede Çeki Karlin takımı daha ağır bastı ise de katî hakimiyeti kuramadı ve sarfettiği gayretler de semere vermedi. Oyun bu şekilde ilk devrede kazanılan birer sayı ile sona erdi.

Çeki Karlin ikinci maçını yarın Altay takımı ile yapacaktır.

Madridde harp

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

panyada bir gezi yaptıktan sonra buraya dönen altı İngiliz mebusu verdikleri raporda Madrid kapılarındaki kararsız askerî vaziyetin uzun müddet sürebileceğini ve binaenaleyh şehirdeki sivil halkın nakli için enternasyonal bir teşebbüste bulunulması lâzım geldiğini beyan etmektedirler. Bu mebusların tahminine göre naklolunacak sivil halkın mıktarı yarım milyondur.

HÜKÛMETÇİLERİN 120 TAYYARESİ DÜŞÜRÜLMÜŞ

Paris 17 (A.A.) — Asi karargâhının bir istatistiğine göre İspanyada dahilî harp başlıyalıdan beri hükûmetçilere ait 120 tayyare düşürülmüştür. Bunlardan 69 u Fransız, 17 si İngiliz ve mütebakisi de Sovyet menşelidir. Bu tayyarelerin büyük bir kısmı İspanyada takılmıştır.

İHTİYAT SUBATLAR ÇAĞRILIYOR

Talevera 17 (A.A.) — General Frankonun bir emirnamesile 1931 sınıfının ihtiyat subay ve as subayları beş gün için mahalli müretteplerine gitmeğe davet olunmuşlardır. Bunlar, silâh altına çağrıldıkları takdirde mezkûr sınıfın askerlerine talim ettireceklerdir.

Mısır kredi fonsiyesi keşidesi

Kahire 17 (A.A.) — Yüzde 3 faizli ve ikramiyeli Mısır kredi fonsiye tahvillerinin dünkü çekilişinde:

1903 senesi tahvillerinden 762,857 numaralı tahvil 50,000, 1911 senesi tahvillerinden 54,979 numaralı tahvil 5,000 frank ikramiye kazanmışlardır.

Mevlûdu nebevi

Birinci kânunun 20 nci pazar günü saat bir buçukda Teşvikiye camiinde mütekaid Mareşal Kâzımın ruhuna ithaf edilmek üzere Hafız Bürhan ve Hafız Kemal taraflarından mevlidi şerif okunacağından arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.

İstasyonların hali

İstasyonlarımızı bugünkü halden kurtarmak lâzım

İnşaatı yakında bitecek olan Ankara istasyonu bu hususta elde güzel bir nümune olacak

Şehre gelen bir yabancının ilk gördüğü yer istasyon olduğu gibi, şehirden ayrılırken kafasında götürdüğü son hatıra gene istasyondur. Bunun için bir şehrin en temiz, en muntazam ve en sevimli yeri istasyon olmak lâzım gelir.

Halbuki şu koca İstanbulun en büyük istasyonlarından biri olan Sirkeci istasyonuna girdiğiniz zaman göreceğiniz manzara şudur:

İki harap bilet kişesi, paslanmış, kazınmış demirler, üzerleri mavi kalemlerle çizilmiş mermer masalar, boyası düşmüş pis tahtalar.. yerlere baştan başa cigara artıkları serilmiş, portakal kabukları, yeşil, kırmızı kâğıdlar ortalıkta sürünüyor.

Birinci, ikinci mevki bekleme salonundaki sıralarda iki üç kişi uzanmış uyuyorlar. Havaya lokantada pişen yemeklerin kokusu yayılmış. Pencereler o kadar kirli ki, istasyona giren aydınlık insana kasvet veriyor.

Sirkeci istasyonu Avrupadan İstanbula gelen yabancının ilk indiği yerdir. İstanbulu vatandaşlarına anlatacak olan seyyah, şehri Sirkeci istasyonundan itibaren görmeğe başlar.

Haydarpaşa istasyonu da aşağı yukarı ayni vaziyettedir. Trene hareket saatinden biraz evvel gelen yolcunun oturacağı, dinleneceği rahat bir yer yoktur. Yakın zamana kadar işlemekte olan büfe de kapandıktan sonra yolcular trenlerin içinde hareket saatini bekliyorlar.

Halbuki Avrupa şehirlerinin en cana yakın yerleri istasyonlarıdır. Şehre aid bütün malûmat, kartpostallar, rehberler, kitaplar, gazeteler buradan tedarik edilir. Yolcuya seyahat esnasında lâzım olan yiyecekler, bir defalık tenekeden kaşık çatalları, kâğıd su bardaklarına varıncaya kadar pek ucuz bir para mukabilinde istasyonlardan alınır.

İstasyon büfeleri yolcuların şehirden güzel hatıralarla ayrılmasında en büyük âmillerdendir. Her şehir aşağı yukarı istasyonlarile hatırlanır.

Günde yüzlerce trenin gelip geçtiği saat gibi işleyen istasyonlarda yolcu her ihtiyacını kolaylıkla temin eder. Buna mukabil bizim Sirkeci istasyonunda bir tek kitapçı, ve bir büfe vardır. Yiyecek içecek Sirkecideki dükkânlardan temin edilir. İstasyonda İstanbula aid bir tek kartpostal satılmaz. Yolcular ancak trene binmek için istasyondan geçerler.

Senelerce Avrupa şehirlerinde dolaşmış bir zat bizim istasyonlardan bahsederken, dünyanın hiç bir tarafında bu kadar sönük, hareketsiz istasyonlar görmediğini söylüyordu. Ecnebiler de ayni şeyden şikâyetçidirler.

Hükûmet de ayni ihtiyacı takdir etmiştir. Devlet merkezi Ankaranın yeni istasyonunun plânında istasyona aid bir bar olduğu gibi bina en modern tesisatı da ihtiva etmektedir.

İstasyonlarımızın bugünkü halile yakından alâkadar olmak, ve ıslah etmek lâzımdır. Hiç olmazsa büyük şehirlerimizin istasyonları sadece bir bekleme yeri olmaktan çıkarılarak yolcuların her türlü ihtiyaçlarını kolaylıkla temin edebilecekleri sevimli ve hareketli yerler haline getirilmelidir.

İnşaatı yakında bitecek olan Ankara istasyonu bu hususta en güzel bir nümune olacaktır.

Tekirdağında yapı işleri

Tekirdağ (Akşam) — Tekirdağ ili içinde 936 yılında yaptırılan ve yaptırılmakta olan yapı işleri şunlardır: 1 - Maliye için yaptırılan buğday koruma barakası. 2 - İnanlı inekhanesi. 3 - İnanlı aygır deposu. 4 - Tekirdağ merkez aygır deposu. 5 - Hükûmet konağı 3 ncü kısım inşaatı. 6 - İdarei hususiyeye aid okullarda müteferrik tamirat ve inşaat.

Buğday satışı hararetli

Kışa rağmen buğday sevkiyatı devam ediyor

Fakılı (Akşam) — Bu yıl buğday mahsulü çok bereketlidir. Bu sebeple havalar soğuduğu, ortalık buz tuttuğu halde piyasaya fazla mikdarda mal geliyor. Buğday alım merkezinin piyasada nazım bir rol alması, düşkünlüğün önüne geçmektedir. İyi buğdaylar 4 kuruş 10 paradan, ikinci nevi buğdaylar, çavdar vesair ecnebî madde nisbetine göre, üç buçuk kuruş ve üç kuruş otuz paradan satılıyor.

Buğday alımına devam ediliyor. Şimdiye kadar sekiz bin ton buğday mübayaa edilmiş, buna mukabil 300 bin liradan fazla para dağıtılmıştır. Müstahsil memnundur. Vagon buhranı da kalmamıştır.

Düzcede Kızılayın faaliyeti

Düzce (Akşam) — Düzce Kızılay cemiyeti 1936 senesi içinde 40 kadar yoksul mekteb talebelerine elbise ve ayakkabı almış ve 40 fakire para, un ve buğday vermiş, ayni zamanda merkezi umumînin berayi tevzi gönderdiği 17 bin kilo buğdayı da harman mevsiminden evvel muhtaç köylülere dağıtmıştır.

Adana felâketzedelerine yardım

Pendik birinci okul talebesi Adana felâketzedelerine yardım için aralarında para toplamışlardır. Üçüncü sınıf 135, dördüncü sınıfın A şubesi 126, B şubesi 260, beşinci sınıfın A şubesi 300, B şubesi 320 kuruş ki ceman 1141 kuruş toplamışlar ve Adanaya gönderilmek üzere başöğretmene vermişlerdir.

Küçük mekteplilerin gösterdikleri yardımı alkışlar ve kendilerini bundan dolayı tebrik ederiz.

SİYASÎ İCMAL

Çin işleri

Dünya nüfusunun dörtte birinin yaşadığı Çinde son zamanlarda bir derece yerleşmiş olan sükûn tekrar bozuldu. Buradaki vekayi dünya sulhünü de büyük tehlikede bıraktı. Mareşal Şang-Kay-Şek, merkezi Nankinde bulunan cumhuriyet hükûmetini komünistlerle birleşip Japonyaya karşı ilânı harp etmeğe zorlamak için harekete gelen cenubî Çin hükûmetini iskat edip cumhuriyetin havzasını genişlettikten sonra bir taraftan garbî Çindeki komünistleri tazyik etmeğe koyulmuş ve diğer taraftan şimali Çinin henüz Japonyanın nüfuzu ve kontrolu altına girmeyen taraflarında cumhuriyet hükûmetinin mevkiini sağlamlaştırmak için ciddî surette uğraşmağa başlamıştı.

Şimali Çinin bu yerlerinin askerî kumandanı 1932 de Japonlar tarafından Mançuriden çıkarılan diktatör mareşal Çan Solin idi. Vaktile cenubî Çini Nankin hükûmeti aleyhine kışkırtarak Çin cumhuriyetini komünistlerle birleşmeğe ve Japonyaya karşı harp açmağa zorlamağa sevkeden haricî âmiller bu defa da mareşal Çan Solini ele alıp şimali Çin vasıtasile Çin cumhuriyetini ayni yola girmeğe icbar için bir plân hazırlamıştır. Cenubî Çini işgal ederek kuvvetlenmiş olan Çin cumhuriyetini askerî kuvvetle bu yola sokmağa imkân bulunmadığından Çin cumhuriyetinin başında bulunan kumandanı ve maiyetini tuzağa düşürmek suretile meramlarına erişmek istemişlerdir.

Şang-Kay-Şek şimali Çindeki vaziyeti mahallinden tedkik için ikna edilerek Şansi eyaletindeki Sianfu'da bulunan eski Mançuri diktatörünün karargâhına gitmiş ve burada esir edilmiştir. Fakat Nankinde kalan hükûmet erkânı eski diktaörün tehdidlerine bakmıyarak cenubî Çini olduğu gibi şimali Çinin Japonların kontrolu altında bulunmayan yerlerini askerî kuvvetle zaptetmeğe hazırlanmaktadır. Çin cumhuriyeti kendisini toplayamadığı ve komünistlere meydanı serbes bıraktığı takdirde Japonyanın bütün Çin işlerine el atacağı muhakkak olduğundan dünya sulhü de tehlikede bulunuyor.

Kozhelvası diyip geçmeyin

Rüstem usta kozhelvasından zengin oldu

Hem bu parayı memleketimizde değil Çekoslovakyanın bir şehrinde kazandı

Ticaret hayatına ufacık bir dükkânla başlayıp sonra zengin olmuş, işportacılıktan milyonerliğe geçmiş, alelâde bir tacirin yanında parmak kadar bir çırakken, bir gün dünya piyasalarını parmağında oynatmış iş adamlarının akıllara hayret veren menkıbelerini işitmişsinizdir.

Bir kozhelvacı

Fakat basit bir kozhelvacının, şu İstanbul sokaklarında köşebaşlarında sık sık rastgeldiğimiz ve çocuklara sattığı yüzer paralık kozhelvası çubuklarile ekmek parasını çıkarmaya çalışan bir kozhelvacının bu yüzden bir gün Avrupanın kalabalık şehirlerinden birinde büyük bir mağaza ve sekiz katlı bir apartıman sahibi olarak müreffeh bir hayata kavuşacağını tahmin edebilir miydiniz?

Elbette ki güçtür. Fakat Avrupadan tahsilden dönen bir Türk genci bize şunları anlattı:

— Tahsilimi ikmal ettikten sonra memleketime dönerken Avrupa şehirlerini de görmeye karar verdim. Bir gün Çekoslovakyanın Brno şehrinin en kalabalık caddelerinden birinde yolun iki tarafına dizilmiş büyük mağazaları seyrederken bir dükkânın camekânında üzerinde Türkişe honig - Türk balı» yazılı bir levha gözüme iliştl. Camekânda da âlâ kozhelvaları sıralanmış duruyordu.

Çocukluğumanberi özlediğim kozhelvasının bir Avrupa şehrinde «Türk balı» namı altında karşıma çıkacağını aklıma bile getirmediğim için birdenbire hayrete düştüm. Derhal kozvelvacı dükkânına girdim. Fakat içerisi müşterilerle dolu idi. Dört kişi çalıştığı halde bir türlü yetiştiremiyorlardı. Çıraklara nezaret eden halvacı kıyafetli, pos bıyıklı ihtiyara Türkçe:

— Merhaba, bana da kozhelvası ver! diyince ihtiyar birdenbire seğirtti. Nerede ise boynuma atılacaktı. Türk olduğumu öğrenince sarmaş dolaş olduk. Beni yan odaya götürdü. Meğer kendisi İstanbullu bir kozhelvacı imiş. Adı da Rüstem usta. Burada nasıl tutunduğunu sordum. Türkçe konuşacak bir adam bulduğu için memnun olan Rüstem usta macerasını şöyle anlattı:

— İstanbulda uzun müddet kozhelvacılık yaptım. Mütarekeden sonra Balkan şehirlerinde dolaştım. Talih beni Çekoslovakyanın Brno şehrine attı. Buraya geldiğim zaman ilk işim hayatımı kazanmak için yeni çarelere baş vurmak oldu. Elimdeki beş on para ile bir miktar şeker alarak kozhelvası yapıp satmaya karar verdim.

Kozhelvasının buralarda tutacağını hiç zannetmiyordum. Özene bezene yaptığım ilk kozhelvasını çubuk çubuk kestikten sonra bir ilk mektebin kapısının önünde durdum. Çocuklar evvelâ hayretle etrafımı sardılar. Bu beyaz renkli, içi cevizli şeyin ne olduğunu merak ediyorlardı. Bir tanesini gözlerinin önünde yedim. Çok hoşuma gitmiş gibi ağzımı şapırdattım. Bunun üzerine çocuklarda bir meraktır başladı. Üç dört çocuk birer tane alarak yediler. Kozhelvası o kadar hoşlarına gitmişti ki birer tane almaları için arkadaşlarını teşvik ediyorlar, kendileri birer tane daha alarak onlara emniyet vermek istiyorlardı. Velhasıl o gün bütün helvalar kapışıldı. Çocuklara Türk olduğumu da söylediğim için çocuklar kozhelvasının adını «Türkişe honig - Türk balı» koydular.

Artık her sabah mektebin kapısının önüne geliyordum. Çocuklar beni merakla bekliyorlar. Daha uzaktan gördükleri vakit «Türk balı, Türk balı» diye bağrışarak koşuşuyorlardı.

Çocukların bir Türk tarafından satılan garip bir tatlıya bu kadar merak sardıklarını gören mektebin müdürü tatlının içinde mızır maddeler olması ihtimalini düşünerek beni yanına çağırttı. Bunu neden yaptığımı ve içine neler koyduğumu sordu, tahlil ettirmeye kalktı. Ben de bizzat kozhelvasını yaparken görmesi için onu küçük odama götürdüm. Tatlıyı gözünün önünde yaptıktan sonra kendisi de bir tane yedi ve pek memnun oldu. Talebeye satılmasına müsaade etti.

Fakat yalnız bu mektebin çocuklarına helva yedirecek değildimya. Öteki mektepleri de dolaşmaya başladım. Çocuklar kozhelvasına bayılıyorlardı. Âdetâ çocuklara helva yetiştiremiyordum. Epey de para biriktirmiştim. Mektepler civarında ufak bir dükkân açtım. Koz helvası çok merak uyandırdı. Nihayet dükkânı büyütmek zarureti hasıl oldu. Bu büyük caddedeki şu dükkânı açtım.

Adamlarımı dörde çıkardım. Fennî usullerle kozhelvası yapıyordum. Yalnız helvacı kıyafetimi neden değiştirmediğimi merak edeceksin. İş başında iken bu kıyafeti muhafaza ediyorum. Çünkü helvaların satışında ayrı bir tesiri var. Fakat sen beni akşam üzeri dükkânı kapattıktan sonra gör.

Dükkânım çok işliyor. Bir dakika boş durmak mümkün değil, bu yüzden epey para biriktirdim. Dükkânın üzerindeki sekiz katlı apartıman da benimdir. Yakında şubeler açmayı da düşünüyorum. Ne yapayım. Brnolular bol bol kozhelvası yiyorlar.

İşte kozhelvacı Rüstem usta böyle zengin olmuş. Onun için kozhelvası diyip geçmiyelim.

Fakat siz bunlara inanmaz da ille Rüstem ustanın sekiz katlı apartımanını ve arı kovanı gibi işleyen ticarethanesini göreceğim derseniz Çekoslovakayaya kadar ihtiyarı zahmet edip Brnoya uğrayınız. Rüstem usta ziyaretinizden çok memnun olacaktır.

Geyveye 80 muhacir geldi

Geyve (Akşam) — Kazamıza 80 kişiden mürekkep 25 hanelik bir muhacir kafilesi gelmiştir. Hepsi de ikişer üçer hane olmak üzere köylere taksim edilerek yerleştirilmişlerdir.

Düzcede Akın piyesi

Düzce (Akşam) — Orta mekteb direktörü bay Seyfi Cinginin başkanı bulunduğu Düzce öğretmen evi mensupları sinema binasında AKIN piyesini çok maharet ve muvaffakıyetle temsil etmişlerdir. Piyes çok beğenilmiştir.

Malkarada elektrik

Tekirdağ (Akşam) — Malkara elektrik işine ait projeler fennî şeraite uygun olarak hazırlanmış olduğundan Nafia bakanlığınca tesdik edilmiştir. Yakında elektriğe kavuşacak olan Malkaralılar şimdiden sevinç duymaktadırlar.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YAVRU TİMSAHLAR

Vahşi Afrika nehirlerinin en korkunç hayvanlarından biri de timsahlardır. Fakat timsahlar doğdukları zaman pek o kadar tehlikeli değillerdir. Çok küçük, küçüktürler. İki elinizde altı yedi tane birden tutabilirsiniz. Birkaç sene içinde bir çene oynatışında bir bacak veya bir kol kapmağa muktedir olacak olan bu yırtıcı mahlûkların niçin doğdukları zaman bu kadar ufak oldukları şaşılacak şeydir. Timsahlar tavuk gibi yumurtadan çıkmaktadırlar. Bir timsahın 75 yumurtaya kadar yumurtladığı vakidir. Binaenaleyh yavruların pek büyük olması beklenilemez. Timsahları aslan gibi ehlîleştirmekte pek mümkün değildir. Senelerce süren bir terbiyeden sonra bile heran mürebbilerinin elini kolunu kapmağa hazırdırlar ve kapıyorlar da...

BALIKLI SİNEMA

Alaska şehri, buz diyarının her hangi bir şehrinden farksızdır. Yalnız bir şeyle diğerlerinden ayırd ediliyor: Sineması var.

Bu sinemanın müşterileri de tabiî Eskimolar. Bu Eskimoların da kazançları balık avcılığı. Bunun için de sinemaya girmek için, bilete mukabil orta boy bir balık veriyorlar.

Sinema sahibi bu gelirini kızakları çeken köpek sahiplerine satıyor ve paraya tahvil ediyor.

Buz diyarında köpeklerin de yegâne yiyeceği balıktır.

ÇÖLDEN DEVA

Meşhur Alman doktorlarından Gerke Sahrayikebirin kumları arasında bir madde bulmuş. Bu madde haşlanıp buharı koklanacak olursa, verem, azm, bronşit tedavisinde çok müessir oluyormuş. Hattâ bu madde gripi kökünden yok ediyormuş...

Doktorun bu keşfi Berlinde hayli gürültü kopardı... Eczacılar da telâşta: «Kış başlangıcında, gripi kökünden yok edecek bir ilâç bulmanın sırası mıydı ya!» diyorlar..

DUMANSIZ ATEŞ

Ateşsiz duman olmaz derler... Bundan sonra olacakmış. İngilterede Çesterfild müesseselerinde dumansız ateş yapmanın çaresi bulunmuş.

Dumansız yanacak kömür, imal etmek için bugün günde beş yüz ton kömür harcıyorlar.

Bu müessese gibi daha dört müessese kuruldu. Bunların ateşsiz yanan kömür imali için gündelik sarfettikleri kömürün tonu 1,600,000 dır. Bu suretle senede 380,000 ton duman çıkarmadan yanan kömür elde ediliyor.

KIZILBEYAZ DERİLİLER

Amerikalı antropoloji bilgini Vilfred, Amazon nehri kıyılarında sakin kızıl deriliLer arasında yaşayan beyaz derili sarı saçlı vahşîler üstünde tedkikat yapmağa memur edilmişti.

Vilfred raporunu neşretti: Bundan senelerce evvel, Madagaskar adlı bir geminin tayfaları isyan etmişler ve kendilerine iltihak eden birkaç yolcu ile karaya çıkıp, Amerikanın cenup içlerine girmişler. Orada kırmızı derililerle bağdaşmışlar... Bugün görülen beyaz derili sarı saçlı vahşîler o tayfaların neslidir.

MEMLEKET HABERLERİ

Bitliste kış kasvetli geçiyor

Postalar haftada üç defa hayvan sırtında naklediliyor

Bitlisten bir görünüş: Kızılmesçit mahallesi

Bitlis (Akşam) — Bitliste kış yüzünü gösterdi. Durmadan yağmur, ara sıra da kar yağıyor. Havaların böyle yağışlı ve bulutlu geçmesi, Bitlise âdeta bir mezar sükûneti veriyor. Bu sebepten dolayı hal ve vakti yerinde olan Bitlisliler kış mevsiminde başka yerlere giderler.

Posta hayvan sırtlarında ve haftada üç defa muntazam gelip gitmeğe başlamıştır. İstanbul gazetelerini sekiz günde bir okuyoruz. Hayvan sırtında nakledilen posta çuvallarının yağmurla ıslanmasından dolayı, bazen gazete ve mektuplarımızı sırsıklam bir halde veriyorlar.

Bitliste içtimaî hayat pek sönüktür. Aile toplantılarına bir vesile olmak için her cumartesi belediye salonunda konferanslar verilmekte ve bu konferansa aileler de gelmektedir. Buraya bir saz, yahud tiyatro heyeti gelse çok iş yapabilir.

Bitlis şehrile kaza ve nahiyelerinin mektep kitapları işini üzerine alan müteahhid, henüz Devlet matbaası tarafından kendisine kitaplar gönderilmediğinden talebeler bugüne kadar kitapsız kalmışlardır.

Belediyenin kararı mucibince Bitlis ev ve dükkânlarına dıştan beyaz badana vurulmağa başlanmıştır. Belediyece verilen bu kararın tatbike başlanması, şehre bir güzellik vermiştir.

Yakacak fiatleri pek ucuzdur. 9 kilo kömür 13-15, bir araba odun 100-120 kuruştur. Buna mukabil giyecek ve başka yerlerden gelen yiyecek fiatleri pahalıdır. Yağ ve bal çok ucuzdur.

Bitlisten trenin geçeceği ve şarkta üniversite yapılacağı haberi herkesi çok sevindirmiştir. Halk âdeta bayram yapmaktadır. — *Yılmaz*

İnhisar varidatı

Erzincanda satışlar 20 bin lira arttı

Erzincan İnhisarlar müdürü Zekeriyya Karaaslan

Erzincan inhisarlar müdüriyetinden aldığım istatistiğe nazaren 935 yılı haziranından birinci teşrin sonuna kadar olan beş aylık satış miktarile 936 senesesi bu aylar içinde satılan beş aylık müskirat, tuz, tütün ve barut miktarlarının tutarı arasında haylıca bir yükseliş görülmektedir. Şöyle ki: 935 yılı beş ay içinde 1072 liralık barut, 710104 liralık tuz, 18903 liralık müskirat ve 92447 liralık tütün yani ceman 183,527 lira satışa mukabil 936 senesi bu beş ay içindeki satışta 6722 liralık barut, 67034 liralık tuz, 24398 liralık müskirat, 106772 liralık tütün ki ceman 204,926 liralık satış yapılmıştır.

Geçen yılın beş aylığile bu yılın beş aylığı arasındaki satış miktarında 21,000 küsur liralık bir fazlalık vardır.

Memlekette kaçakçılığın günden güne azalması satışların yüksekliğine sebebtir. Bu yıl havaların yağmurlu gitmesinden tuzlalardan çıkan tuzlarda yüzde elli nisbetinde noksanlık bulunduğunu göz önüne alan inhisarlar müdürü bay Zekeriyyanın teşebbüsile Çamaltı tuzlasından binlerce ton tuz getirtilerek anbar edilmiş ve kilosu beş kuruş yirmi paraya halka tevzi edilmiştir. Tuz fiatlerinin indirildiğine halk çok sevinmiştir.

Bütün varlığile çalışan Erzincan inhisarlar idaresinin matlûba muvafık bir binası yoktur. İnhisarlar idaresinin Erzincanda açılışından bu güne kadar oturduğu binalara sığmadığı gibi yağan yağmurlardan binaların akması yüzünden de rahat bir gün görmemişlerdir. Velhasıl diyebilirim ki şimdiye kadar verilen icar paralarile Erzincanda asrî bir bina yaptırmak imkânı vardı.

Bafrada bu yıl tütün çoktur

Fakat iyi tütünler yüzde kırkı geçmiyor

Bafra (Akşam) — Bu yıl kazamız havalisinde dört buçuk milyon kiloya yakın tütün elde edilmiştir. Bu rakkam geçen yıllara nisbeten çok fazla olmakla beraber, eyi mahsül yüzde kırk nisbetini de geçmemiştir. % altmış görmezdir. Bunun sebebi de havaların intizamsız yağışlarile, lâhana kurduna benzer bir kurdun tütünlere musallat olmasıdır.

Bu halin önüne geçmek için alâkadar makamlarca köylüye icabeden tedbirleri alması için öğütler vermişlerdir. Bunun da ne dereceye kadar müsbet bir netice verdiğini kestirmek mümkün değildir.

Yukarıda tütün istihsalâtının dört buçuk milyon kilo olduğunu bildirmiştim. Tabii olarak alıcılar da çoğalır ümidindeyiz. Köylü tütünlerini yeni kasabaya indirmeğe başladı. Sonu ne zaman alınır, şimdiden kestirmek imkânı yok. İyi bıçak tütünlerin dengi 500 kuruştan 820 kuruşa kadar, kilosu 104 kuruştan satılmaktadır. Görmez dengi 60 kuruştan 120 kuruşa, kilosu da 8 kuruştan 15 kuruşa kadar veriliyor. Piyasada oldukça canlılık görülmektedir. Henüz yabancı alıcılar gelmemiştir. Bafranın dünyaca tanınmış başı bağlı demetleri piyasaya çıkmış değildir. Şimdilik tay dengi, dizi dengi ve tonga halinde tütün alınmaktadır.

Yaptığım tetkikler neticesinde vardığım sonuç bu yıl mahsulün çok olmasından ötürü, köylünün verdiği emeği koruyamıyacağı merkezindedir.

Sebebi ise bu son senelerde her önüne gelenin rast gele tütün ekimi yapmasıdır. Bu yanlış durumun önünü almak için İktisad bakanlığının tedbir alması lâzımdır.

Diyarıbekirde imar işleri

Şehrin imar plânı yapıldı, inşaata başlandı

Diyarıbekir (Akşam) — Şehrimizde başlıyan bayındırlık hareketleri gittikçe inkişaf ediyor. Her bakımdan imara lâyık olan, bilhassa trenin gelmesinden sonra ekonomik ve içtimaî hayatında barız terakki görülen Diyarıbekirin geniş modern bir bayındırlığa kavuşmasına ve şehrin bir gün önce sur haricine çıkmasına büyük bir alâka gösterilmektedir. Yeni şehir plânı mucibince arazinin istimlâkine başlanmıştır.

Bu sene ilk adım olarak yeni şehirde umumi müfettişlik binasile umumî müfettiş ve kor komutanlık binaları yapılacaktır. Pek yakında bu binaları bir çok resmî ve hususi binaların takib edeceği kuvvetle tahmin edilmektedir. Eski şehrin imarı için de esaslı bir plân hazırlanmağa başlanmıştır. Plânın ana hedefi, büyük caddelerle eski şehri yeni şehre bağlamak, etrafında büyük meydanlar yapmak suretile eski eserleri, camileri bütün güzelliklerile meydana çıkarmak ve şehrin tarihî güzelliğini muhafaza etmektir.

Şehirle istasyon arasındaki caddelerden Dağkapısındaki şose bitmiştir. Nafıa vekâletinin yardımile yapılacak olan İstasyon- Urfakapısı arasındaki parke caddenin de pek yakında inşaatına başlanacaktır. Keşif bedeli (73,360) lira olan bu caddenin ihalesi 15/12/936 tarihinde yapılacaktır.

Ayrıca İzzetpaşa caddesinin dahi uzatılarak Hindibaba kapısından yeni şehre bağlanması esası kabul edilerek projesi yapılmıştır. Parke kaldırımlarile yapılacak olan bu yolun inşasına bu yıl başlanacaktır.

Belediyenin beş senelik mesai proğramına ithal ettiği hâl, parke kaldırım, otel, umumî halâlarla nümune evlerini ve diğer işleri nazarı itibare alırsak Diyarıbekirde bayındırlık işlerinin cidi surette ele alındığı anlaşılmış olur.

ELEKTRİK KANALINDA BOZUKLUK

Diyarıbekir (Akşam) — Otuz kilometre mesafede sudan istihsal edilen elektrik cereyanı altı aydanberi şehre verilmişti. Yağmurların şu sıralarda devamlı ve şiddetli yağmasından dolayı elektrik fabrikasına gelen su kanalına dağlardan düşen büyük kayalardan su yolu kapanmış ve temizlenmesine başlanmıştır. Bu sebebden dolayı şehre ancak akşam saat dörtten sonra cereyan verilmektedir. Kanalın temizlenme ameliyesi üç güne kadar biteceğinden eskisi gibi gündüzleri de cereyan verilmeğe başlanacaktır. Burada radyolar çoğalmağa başlamıştır. Radyo ucuzlamış olsa diyebilirim ki, radyosuz hiç bir ev, kahve ve dükkân kalmıyacak.

KADIN KÖŞESİ

Saç tuvaleti

Koyu renk saçlar umumiyetle arkaya taranarak alın ve kulaklar meydanda kalmaktadır. Saçlar ensede bukle olmuştur.

Bir otobûs devrildi

Gemlik (Akşam) — Orhangazi ile Gemlik arasında bir otobüs devrilmiştir. İçindekilerin yarısı yaralanmıştır. Yaraları hafiftir.. Bunlar bir otobüsle Bursaya gönderildiler.

Gaziantepte ekmek fabrikası ve asrî garaj

Gaziantep (Akşam) — Hali hazırda yediğimiz ekmekler hem pahalı hem de temizlik ve sıhhat bakımından iyi değildir. Ekmeklerimizi ucuzlatmak ve halka temiz, pişkin ekmek yedirmek için belediyece bir ekmek fabrikası kurulması kararlaştırılmıştır.

Belediye asrî garajla birlikte ekmek fabrikasının projelerini de hazırlamakla meşguldür.

İzmir kız enstitüsünün yeni binası açıldı

İzmir (Akşam) — İzmir kız enstitüsünün akşam kursu ve sipariş atölyesinin Büyükgazi bulvarındaki yeni binası merasimle açılmıştır. Davetlilere çay ve pastalar ikram edilmiş, zengin bir de eşya piyangosu çekilmiştir. Davetliler, sipariş atölyesini gezmişler, çok memnun kalmışlardır.

İzmirde tasarruf haftası

İzmir (Akşam) — Yerli malı ve tasarruf haftası İzmirde zengin bir proğramla geçmektedir. Haftanın ilk günü Cumhuriyet meydanında Atatürk heykeli önünde bir toplantı yapılmış, millî iktisad ve tasarruf cemiyeti umumî kâtibi Fahri Dokuzeylül ile kız ve erkek liseleri talebesinden iki kişi tarafından nutuklra irad edilmiştir.

Belediye reisi doktor Behçet Uz da bir hitabede bulunmuştur.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 54

Genç kız onun tereddüdünü anlayınca başka bir kombinezon buldu:

— Sen burada kal nonoş abla.. bizim nişan meselesi için herhalde bir kaç gün hazırlık olacak. Annemle babam seni resmen davet etsinler olmaz mı? O zamana kadar sen de sporlarına devam et.

Bu fikir hiç te fena değildi.

Şermini bir saniye evvel nişanlısına kavuşturmak için çantalarını beraber hazırladılar. Genç kadın onu Montreuxye kadar indirdi. İlk haberde hareket etmek üzere kendisi tekrar dağ oteline avdet etti.

***

CAUX 21 - 1 - 93 x

Aziz doktor

Eğer vadetmemiş olsaydım bu mektubu yazmak için ayırdığım zamanı muhakkak karlar içinde koşup sıçramakla geçirecektim. Hiç bir kış mevsimi bana bu kadar neşeli görünmedi. Eğer uyumak ve yemek gibi ihtiyaçlar olmasa burada herkesle beraber gündüzlerimiz gibi gecelerimiz de dağlarda ve karlar içinde geçecek. Şimal kutuplarında fok balığı avcıları bizim kadar dışarıda kalmazlar. İstanbulda bizi nezleye, bronşite, hatta Pneumonieye kadar götüren kış, kar ve soğuk burada herkese can ve hareket veriyor. Hayatım o kadar hareketli ve neşeli geçiyor ki bana yolda okumak için verdiğiniz Psycho - Physique kitabını henüz açamadım. Burada yalnız değilim. Pek iyi tanıdığınız dayımın yetişmiş kızı benimle beraberdir. Tavsiye ettiğiniz sporlar beni tahmin edeceğinizden daha evvel değiştirdi. Kendimi pek iyi buluyorum. O kadar ki baş ağrıları için verdiğiniz ilâçları almak ihtiyacını duymadım. Kendimi gittikçe kuvvetli hissediyorum. Vaktimin nasıl geçtiğini bilmiyorum. Günün saatleri o kadar dolu ki hatta gazete bile okuyamıyorum. Bana bu seyahat fikrini ilham ettiğiniz için size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum doktor... Burada daha bir hafta kaldıktan sonra Viyanaya döneceğim. Fakat şehirde kalmamak ve civardaki dağ otellerinden birine gitmek fikrindeyim. Avrupada kış, bizdekinin aksine, şehirliyi dağlara çekiyor.

Size karlar içinde spor kıyafetile çekilmiş resimlerimizden bir kaç tane gönderiyorum. Hastanızın sıhhatte olduğunu bu resimler size anlatır değil mi doktor? Hürmetler..»

Genç kadın «Şermin» in Viyanaya dönüşünden sonra ondan her gün haber bekliyerek proğramına devam ediyordu. Şimdi ihtiyar Amerikalı karı koca ile beraberdi. Çok neşeliydi. Son bir kaç aylık buhranlardan eser kalmamıştı. Hayatın bu kadar sevimli oluşuna şaşar gibi, inanmaz gibi ürkerek, çekinerek girdiği bu âleme o kadar ısınmıştı ki arkada bıraktığı ömrün hatırası bir kâbus gibi gözlerini karartıyordu.

Fakat akşamları yemek salonuna girdiği zaman kendisile meşgul olan erkek gözlerinin ısrarla üzerinde durduklarını gördükçe pek eski ve mesud çağlara ait heyecanlarının tazelendiğini de hissediyordu.

Otele yeni gelen iki genç arkadaş, ilk defa masaları epey uzak olduğu halde her akşam yer değiştirip genç kadınla ihtiyar karı kocanın masalarına kadar yaklaşmışlardı.

Fransızca konuşmalarına rağmen İngiliz ve yahut Amerikalı oldukları anlaşılıyordu.

Genç kadın iki arkadaşın her akşam masalarını biraz daha yaklaştırmalarındaki zarif manevrayı gözünden kaçırmamakla beraber tamamile lâkayd kalıyordu.

Fakat bir sabah garib bir tesadüf oldu.

Ski ile kayarken onları yolun bir dönemecinde karlara saplanmış bir vaziyette gördü. İki arkadaşın yalnız başları görünüyordu. Anlaşılıyordu ki yukarıdan pek hızlı inerken yolun döndüğünü görmemişler ve o hızla karşıki boşluğa saplanmışlardı.

İki arkadaş acaib sesler çıkararak imdad istiyorlardı. Genç kadın önce tereddüt etti. Fakat onları gördükten sonra yardım etmemek, hiç olmazsa en yakın imdad istasyonuna haber vermemek imkânı yoktu.

Bu yol zaten biraz sapa idi. İki arkadarş herhalde epey zamandanberi kadaş herhalde epey zamandanberi Bir saniye sürmeyen tereddüdden sonra mümkün olduğu kadar yaklaşarak seslendi:

— Merak etmeyiniz. Şimdi haber vereceğim!

İki arkadaş kısılmış seslerile haykırmağa çalışarak teşekkür ettiler.

Genç kadın bir kaç dakika sonra tepedeki imdad istasyonuna yetişti ve daima hazır duran adamlara vakanın yerini anlattı. Makineli kızaklar tepeden ok gibi aşağıya doğru süzüldüler.

Vazifesini yaptıktan sonra tekrar oraya dönmeyi doğru bulmamıştı. İhtiyar arkadaşlarile buluştuğu zaman hâdiseyi onlara da anlattı.

Amerikalı kadın, tesadüfü pek hoş buldu:

— İngilizlerin hesabına ben üzüldüm, dedi. Onlar hele bir kadın tarafından tehlikeden kurtulmayı kendilerine yediremezler.

Kocası itiraz etmek istedi.

— Bilâkis, her centilmen kendisinin başkasına yapmak için vazife bildiği şeyin başkaları tarafından kendisine yapılmasından memnun olur.

Karısı fikrinde ısrar etti:

— Herkes zâfını bilmelidir. Kadının gururu kendinden başka sevimli mahlûkların vücudünü nasıl inkâr ederse erkeğin gururu da kendinden zayıf bildiği insanlardan göreceği yardımdan müteessir olur.

Karı kocanın çekişmesinden genç kadına fikrini söylemek fırsatı çıkmadı.

Öğle yemeğine indiği zaman iki İngiliz masalarından kalkarak onu karşıladılar ve sabahki nezaketten dolayı ayrı ayrı teşekkür ettiler.

(Arkası var)

Hergün bir hatıra

31 sene evvel, Galatasaray spor kulübünü nasıl kurduk?

Elli kişi bir tarafta, elli kişi öteki tarafta 100 oyuncusu olan bir futbol takımı!

Memleketin en eski spor kulübü olan «Galatasaray» ı ilk defa olarak 1905 senesinde kuran afyon inhisarı idare meclisi azasından bay Ali Samidir. En eski Galatasaraylı olan bay Ali Saminin kulüp numarası da «1» dir.

«1» numaralı Galatasaraylıyı Taksimde, şık bir apartımanın güzel döşenmiş bir dairesinde buldum... Bay Ali Samiye sordum:

— 1905 senesinde ilk defa Galatasarayı nasıl kurdunuz?. Futbol kulübü kurmak nereden aklınıza geldi?

— Bakınız anlatayım... Galatasarayda talebe idim. Hafta tatilinde Moda burnunda oturan amcazademi ziyarete gittim. O:

— Moda burnunda İngilizler top oynuyor.. seyretmeğe gidelim... diye tutturdu. Benim hiç arzum yoktu. Zorla gittim. Lâkin seyrettiğim oyun o derece hoşuma gitti ki mektepte de oynamağa karar verdim. Vakıâ o zamana kadar Galatasarayda bir topumuz vardı. Ayakla topa vururduk, lâkin futbolün hiç bir kaidesinden haberimiz yoktu. Hatta futbolün kale ile oynandığını bile bilmiyorduk. Ben ilk futbol oyununu işte burada, Moda burnunda seyretmiştim. Mektebe geldim. Arkadaşlara futbolün kalelerle oynandığını söyledim:

— Haydi oynıyalım.. dediler.

Futbol kaidesi olarak işte yalnız bunu biliyorduk. İki tarafın kalesi olacak ve top ne bahasına olursa olsun bu kalelere sokulacak.. ama futbol kaç kişi ile oynanır? Top el ile tutulur mu? tutulmaz mı?. Hiç haberimiz yok.. yalnız ortada tek ve güneş gibi parlıyan bir hakikat var: Topu kaleye sokacağız..

Bunun için bütün mektepteki futbol meraklıları bahçeye çıktılar. Elli kişi bir tarafta, elli kişi öbür tarafta... Yani 100 kişi ortada bir top biribirimize girdik. Maksad topu kaleden sokmak değil mi? Kavga, güreş, yumruk, sille.. uğraşıyoruz... Hatta elli kişi bir tarafta güreşir, savaşırken top öteki cepheye gidiyor... Aralarında top mop olmadığı halde biz 50 kişi altalta üstüste.. elbiseler pılhm pılhm.. icab ederse el ile de yakalayıp topu karşı kaleye sokuyoruz.. bir kere buna muvaffak olduk mu? Gururumuzu görmeyiniz...

Bu yüz kişilik futbol maçları bir müddet sürdü... Bir gün müthiş bir haber aldık. Bizi saraya jurnal etmişler!.. Abdülhamid fena halde kuşkulanmış.

Esasen bizden evvel de talebeden Reşad Danyal ve arkadaşları bir futbol timi yapmak istemişler, formalar almışlar, top ısmarlamışlar.. fakat daha ayaklarile topa değmeden onları da saraya jurnal ettiler. Hatta jurnalda «kale kurmuşlar, top atıyorlar..» cümlesi varmış.. zaptiye nazırı genç sporcuları çağırdı:

— Siz nasıl istihkâmlar yaptınız?. şehir içinde istihkâm, kale olur mu?. Attığınız toplar ne çeşit toptur.. diye sordu.

İkinci jurnal bizim hakkımızda idi. O zaman biz ilk Galatasaray forması olarak millî renkleri seçmiştik. Formamız kırmızı beyazdı.

Bu kırmızı beyaz forma büsbütün onları kuşkulandırmıştı. Kırmızı beyaz fanileler giymemiz yaptığımız işleri millet namına yapıyor gibi bir vaziyet doğurmuş... Bunun üzerine o zamanki müdürümüz Abdürrahman Şeref bey bizi çağırdı. Zaten mektepte bu oyundan o derece çok mecruh vardı ki jurnal edilmesek bile muhakkak ki mektep idaresi oyunu menedecekti. Abdürrahman Şeref bey bana:

— Sen çalışkan bir efendisin böyle

Galatasarayın 1 numaralı azası Bay Ali Sami

şeylerle, böyle kötü işlerle meşgul olma... dedi.

Maamafih biz kaçamak şeklinde faaliyetimize devam ediyorduk. Artık futbolün kaidelerini de yavaş yavaş öğrenmeğe başlamıştık. Evvelâ mektepte bir futbol timi yaptık. Bu timde şair Emin Bülend, Tahsin Nahid, şimdi Berlinde boks muallimliği yapan meşhur boksör Mahir, o zaman memleketin en cevval oyuncusu olan santrhaf Celâl vardı. Ben sağ haf bek oynuyordum. Halk bizi bazan, bazan değil çok defa limon kabuğuna tuttuğu için her zaman ekzersizlerimizi başka başka yerlerde yapıyorduk. Artık o zamanki oyunlarımızı görmeyiniz. Geçenlerde elime bir resim geçti. Kalecimiz hiç soyunmadan, palto, uzun pantalonla kale önünde bekliyordu.

Nihayet bize ilk defa olarak üstü kapalı bir yer verdiler. Ünyon kulübünde bir merdiven altı... Elbiselerimizi buraya asar, topumuzu buraya saklardık. Bir taraftan da Kuşdili çayırının köşesindeki mahallebicide toplanır, içtimalar yapardık. İşte ilk Galatasaray kulübünün muhteşem merkezi bu mahallebicidir.

— Galatasaray kulübü ilk maçı kimle yapmıştır?

— İlk maçı İngiliz kulübile yapmak istedik. Bir davet mektubu yazdık. Bizi kulüp yerine koyup mektubumuza cevap bile vermediler. Bu cevapsız kalan mektubun sureti hâlâ kulüpte durur. Onlardan cevap gelmeyince ilk maçı Kadıköy kulübü ile yaptık. Rum kulübile... Bu ilk maçta sıfıra karşı tamam 14 gol yedik... Bundan sonra Kadıköy kulübile pek çok maçlar yaptık. Her maçta yediğimiz goller azalıyordu. Yediğimiz goller azaldıkça biz sevinçten çıldırıyorduk. Meselâ bir maçta «bugün ancak 8 gol yedik..» diye nerede ise bayram yapacaktık. Nihayet 1909 da benim de oynadığım son Kadıköy - Galatasaray maçında 0 - 0 beraber kaldık. Bu maçta benim ayağım kırılmıştı. Berabere kalmak sevinci içinde ayağımın acısını bile farketmedim..

— Sarı - kırmızı rengi niçin seçtiniz?

— İlk rengimizin kırmızı - beyaz olduğunu söylemiştim. Bunu menettikleri zamanlarda Vasilyadi adında biri Avrupadan gömlek nümuneleri getirtmişti. Elinde güzel sarı - siyah gömlekler vardı. Biz bunları beğendik, aldık. Bu sefer formamız sarı - siyah olmuştu. Maçlara bunlarla çıkıyorduk. Nihayet sarı - siyah formalar da eskidi. Arkadaşlar Emin Bülendle beni yeni forma almağa memur etmişlerdi. Pazara çıktık. «Şişman Yanko» nun camekânında yanyana sarı ve kırmızı iki renk gördük. Biribirlerile o derece imtizac etmişlerdi ki... Kırmızı çok koyu idi ve fes rengine kaçıyordu. Sarı da turuncu rengine pek yakındı. Bunları beğendik. Sırf bir tesadüf eseri olarak işte böylece Galatasarayın Sarı - kırmızı renkleri tesbit edilmiş oldu.

Bay Ali Sami gülümsedi:

— Galatasarayda benim reisliğim de bir tesadüf eseridir. Daha cemiyet iyice kurulmadan evvel arkadaşların bütün angariyelerini üstüme ben almıştım. Topu şişirmek, topu yağlamak, topu taşımak, formalara nezaret, hep bende idi. Bunun için arkadaşlara bir şey lâzım oldu mu bana:

— Reis bey top nerede? diye alayla karışık sorarlardı. İsmim «reis bey» kalmıştı. Kulüb teşekkül edince bu sefer hakiki reis addedildim ve 1 numara ile klübe kendimi kaydettim. Galatasarayda 14 sene reislik ettim. Fakat hiç bir defa resmen reis intihab edilmiş değilim. Hiç intihab olunmadan 14 sene reislik ettim. İsmime takılan «reis bey» sözünün kerametinden... Hem bu 14 senede öyle bir reislik, öyle bir otorite ki hiç bir baba evlâdına o derece hükmedemez. İstediğimi kulüpten çıkardım. «Seni çıkarıyorum» dedim mi? Bitti. Küçük bir itiraz bile olamazdı. Hiç unutmam İstanbul şampiyonluğu maçını yapacağımız günü birinci takımın oyuncularından yedisini birden maçtan iki dakika evvel kulüpten çıkardım. Kimse itiraz edemedi. Soyundum, kendim oynadım. Maçı da kazandık.

Fakat tabiî bugün için böyle bir idare tarzına lüzum yoktur.

Bir de bisiklet grupumuz vardı. Bisikletçilerimizin en ileri olanları Anadolu ajansı müdürü Muvaffak, iktisat vekâleti müfettişlerinden Daniş, Tahsin Nahid, Şekib... Bir gün bisikletlerle Büyükdereye gidiyoruz. Arkamızı süvari polisleri takibe başladılar. Nasib adında bir arkadaşımız var. Onun evine girdik. Polisler evi muhasara ettiler. Hatta bir polis her nasılsa eve girdi. Odamızın kapısının önüne çömeldi oturdu. Biz alaya başladık:

— Maşallah efendim.. sizi davet eden mi oldu?

Bunun üzerine polisler bize fena halde kızdılar. Alıp karakola götürdüler. Maksadımızın sadece spor yapmak olduğunu anlatıncıya kadar akla karayı seçtik..

H. F. Es

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 54

Alaylar dağıldı, düşman ordugâha kadar ilerledi ve yağmaya başladı

Diyen o idi. Şimdi Haçovada, otağı hümayunda da bütün askerî harekâtın idaresini üzerine alan hoca Sadettin efendi idi.

Üçüncü Mehmed hocasının sözlerini dikkatle dinledi. Ne yapacağını şaşırdı. Onun aklı ve fikri İstanbulda, İstanbulun tulûlarında ve gruplarında bile güller açan rengârenk ufuklarında idi. Fakat hocasının sözleri biraz hamiyetine dokundu. Kalbinde atalarından kalan «şecaati mevruse zuhura» geldi. Düşman üzerine yürümeğe o da razı oldu. Fakat nasıl yürünecekti?

— Rumeli valisi Hasan paşa askerile düşman üzerine gitsin, dediler.

Çoğu bu işe razı olmadılar:

— Bu emri azim paşalar varmağla olur biter iş değildir. İllâ bizzat padişahı enam cümle askeri islâm ile varmak ve muhkem tedarik görmek gerektir, dediler.

Üçüncü Mehmed, ister istemez, razı oldu.

Fakat Eğrinin de muhafazası lâzımdı. Veziri azam İbrahim paşa Eğriye gitti. Haçova meydan muharebesine götürülecek topları seçti. O gün o kadar uğraştılar ki, artık güneş Eğri ufuklarında batıyordu. Harıl harıl Eğri muhafazasına asker yazıyorlar, ve Eğriyi almak için yıktıkları gedikleri perkidiyorlardı. Eğri de, Budin gibi, müstakil eyalet olarak yazılmıştı. Türklerin garbe karşı bir eyaletleri Budinse, Lehistana ve daha şimallere karşı bir eyaletleri de Eğri olacaktı. Budin beylerbeyisi Sofu Sinan paşa Eğri beylerbeyisi, Peçevî İbrahimin efendisi ve Anadolu beylerbeyisi Lâla Mehmed paşa da Eğri muhafızı oldu.

Hoca Sadettin efendi bu tevcihi beğenmedi. (Kanunnamei Ali Osman) onun tamamen ezberinde idi. Padişah Rumeline sefer ederse, Anadolu beylerbeyisinin sağ cenahta bulunması «kanunu kadime» icabındandı. Yavuzun bile Çaldıran zaferini yazan hoca Sadettin efendinin bunu bilmemesi kabil miydi?

Gece yarısı Venedikli Baffanın damadı Boşnak İbrahim paşaya bir tezkere yolladı. Hoca efendi tezkeresinde şu fikirde bulunuyordu:

«Gerçi Anadolu beylerbeyisi, askeri ile kale muhafazasına tayin olunmuş, lâkin tabur cenginde padişahı islâmın bir canibi boş kalmak lâzım gelür. Kaleye düşman müstevli olıcak muhafızları orduyu hümayundan imdad erişince dayanmağa mecal vardır. Ama meydan cenginde bir canibi boş kalmak mahalli hatardır. Anın için Anadolu askeri dahi resmî kadim üzere sağ kol canibine tayin oluna.»

İbrahim paşa, «hocai cihan» ın tezkeresini okudu. Hak verdi. Anadolu beylerbeyisi Lala Mehmed paşaya bir buyruldu gönderdi:

«Eyaletin askeri ile alessabah tabur üzerine gitmeğe hazır olasın.»

Lala Mehmed paşa emri derhal yerine getirdi. Fakat kale savaşından sonra şimdi bir de meydan uğraşına girmek müşküldü. Askerin çoğu zahiresizdi. Kendileri de, atları da aç ve muhtaçtı. Fakat, ister istemez, meydan uğraşına gireceklerdi. Çadırların arasında tellallar:

— Gazayı ekberdir!

Diye bağırıyorlardı. Artık bütün Anadolu askerleri gayrete geldiler. Kendilerine çeki düzen verdiler.

23 teşrinievvel 1596. Sabah. Kollar ve cenahlar tanzim edildi. Haçovaya doğru yürüyüş başladı. İkindiye kadar yürüyüş yapıldı. Nihayet Cafer paşanın düşmanla ilk elleştiği geçide varıldı. Sadrazam İbrahim paşa yüksek bir tepeye çıktı. Bu tepe düşman kuvvetlerini tamamen görebilecek bir gözyeri idi. Artık yarın muharebe olacağını tamamen aklı kestirdi. Oradan otağına geldi. Akşam namazını kılıyordu. Kendisine ansızın bir hattı hümayun geldi. Okudu, ve şaşırdı. Baffanın oğlu şöyle yazmıştı:

«Sen ki lalamsın. Bunda muharebe için sizi serdar edüp ben buradan İstanbula revane olsam, olmaz mı?»

Veziri azamın can başına sıçradı. Bu, imkânsız bir şeydi. Düşman, padişahın gidişinden bir kat daha cesaretlenecekti. Askerin zevki ve neşesi kaçacaktı. Reisülküttabı çağırdı. Padişaha bunun imkânsız olduğuna dair bir telhis yazdırtıyordu. Tam o sırada bir adam geldi:

— Padişah sizi ister, dedi.

Gece. Ortalık karanlık ve yassı vakti yaklaşıyordu. İbrahim paşa, reis efendi ile beraber, Üçüncü Mehmedin otağına geldi. Kapı ağası Gazanfer ağa kendisini otağın önünde bekliyordu. Veziri azama doğru ilerledi. İkisi de gizli gizli bir şeyler görüştüler. Doğru padişahın otağına girdiler. Kendisine meselenin vehametini anlattılar. Üçüncü Mehmedin İstanbula kaçmasına meydan vermediler. Baffanın oğlu razı oldu, hatta muharebe kazanıldığı takdirde dağıtılmak için bir çok ta filori nezretti.

Çadırdan Gazanfer ağa ile beraber çıktılar. İbrahim paşa, Gazanfer ağaya döndü:

— Padişah hazretlerinin nezreylediği filorileri şimdiden ifraz eylen, dedi.

Gazanfer ağa:

— Öyle idelim, diye cevap verdi.

Bir de ne görsünler! Fetih Giray düşman taburundan altmıştan fazla esir almış. Hepsi de zırhlar giymiş, elleri zincirlerle bağlı, otağın önüne dizilmişler...

Sadrazamla kapı ağası Gazanfer ağa bir kapıcıya tercümanlık ettirdiler. Dilleri söylettiler: Bütün kralların, dükaların, papa emrile gelen piskoposların Nemçe kralına imdada geldiklerini ve Erdel Banı «Jigmona lâinin» yani Sigismund Batorynin de beraber olduğunu anladılar. Esirlerin hepsini kılıçtan geçirttiler.

Veziri azam kendi otağına geldi.

Sabah. 24 teşrinievvel. Cuma. Düşman üzerine yürümek için tertibat alındı. Ağırlıklar geride bırakıldı. Üçüncü Mehmed sağ ve sol alaylarile yavaş yavaş ilerledi. Düşman toplarının erişemiyeceği bir yerde duruldu. Üçüncü Mehmed daha fazla ilerilemek istemiyordu. Fakat arazinin haline vâkıf olanlar geldiler:

— Tertib olunan saflar düşman taburundan uzaktır. Taburun önü de bataktır. Top ve tüfek erişemez. Ve Çarhacıların eli de düşmana yetişemez. Biraz daha ileri varmamak ârdır, dediler.

Biraz daha ilerilediler. Münasib gördükleri yerde durdular.

Muharebe nizamını şöyle almışlardı: Üçüncü Mehmed ortada. Altı bölük halkı kafadar. Padişahın bir tarafında vezirler. Öbür tarafında hoca Sadettin efendi ile kazaskerler. eşya vesaire müteferrikaların muhafazasında ve geride. Yeniçeriler, omuzlarında tüfekler. Üçüncü Mehmedi korumaya hepsi hazır. Top arabaları önlerinde zincirlerle biribirine bağlı. Rumeli valisi Hasan paşa ile Tameşvar beylerbeyisi bir tarafta. Anadolu ve Karaman, Haleb ve Maraş beylerbeyileri de bir tarafta duruyordu. Piştarı Çığala zade Sinan paşa ile Diyarıbekir beylerbeyisi Murad paşa idare edeceklerdi.

Piştarda bulunanlar düşmanı görür görmez, Kırım hanının kardeşi Fetih Girayla beraber ileri atıldılar, Ortalığı naralarla çınlatıp düşmanla elleşmeğe başladılar. Aralarında bir batak vardı. Bu batak Haçovada ufak bir suyun batağı idi. Fakat üzerinde geçilecek yerleri vardı. Karşılarındaki düşman kuvvetlerini Schvarzenberg ile Teuffenbach idare ediyordu. Bataktan ileri geçemediler.

(Arkası var)

Sabık kral Viyana yakınında bir şatoda yerleşti

Dük de Windsor noel yortularından sonra Alplara çıkarak kış sporları yapacaktır

Viyanadan Fransız gazetelerine yazılıyor: Sabık İngiltere kralı Sekizinci Edravd, birincisi prens Dö Gal, ikincisi kral Sekizinci Edvard, üçüncüsü Duc de Windsor namile üç defadır ki Viyanaya gelmiş oluyor.

Sabık krla, Salzbourg ile Vieno arasında trende, perdeleri inik bulunan kompartımanından hiç dışarı çıkmamıştır. Perdeler, Dükün emri üzerine Viyanaya muvasalatından ancak bir kaç dakika evvel kaldırılmıştır. Dükün arzusu üzerine kendisini selâmlamak için istasyona resmî hiç bir zat gelmemişti. İstasyon, polislerin muhafazası altında bulunduruluyordu. Herhangi bir ferdin içeriye girmesi yasak edilmişti. Yalnız gazetecilerle fotografçıların istasyonun çıkış kapısı önünde beklemelerine müsaade edilmişti.

Sabık kral, istasyona vardığı zaman bir hâdise çıktı. Zabıtaca alınmış olan bütün sıkı tedbirlere rağmen bir fotografçı çaresini bularak istasyona girmişti. Polisler, kendisini görür görmez derhal tevkif ettiler.

Sabık İngiliz kralı, gazete fotografçısının polisler tarafından götürülmekte olduğunu görünce serbest bırakılmasını rica etmiş ve arzusu yerine getirilmiştir. Sabık kral, gazetecilerle fotografçıların istasyona girmelerine müsaade edilmediğini öğrenince bu yasağın kaldırılmasını rica etmiştir.

Biraz sonra Dük, bir otomobile bindi. Polisler, başka bir otomobille kendisini takib ettiler. Fakat sabık kralın nerede halacağı iyi bilinmediğinden ve Entzesfeldde Roçildin şatosu kendisi için hazırlanmakla beraber Bristol otelinde de kendisi için bir daire alıkonulmuş bulunduğundan gazeteciler, otomobillerle peşine düştüler.

Sabık hükümdarın bindiği otomobil, bir takım dolambaçlı yollardan geçmiş ve bu menevra sayesinde, peşine düşen gazetecilerden yarısını atlatmıştır. Dük Dö Windsorun otomobili, Viyana şehrinden çıktıktan sonra süratini arttırmış ve otuz kilometre yol aldıktan sonra kendisini takib edebilen yalnız üç gazeteci otomobili kalmıştı.

BARON ROÇİLDİN ŞATOSUNDA

Biraz sonra otomobil Baron Roçildin şatosuna varmıştır. Dük Edvard, bu şatoda misafir kalacak ve Noel yortularını da burada geçirecektir. Şato Viyana şehrinden kırk kilometre uzaktadır. Manzarası güzeldir. Viyananın etrafında ormanların içindedir.

Madam Simpsonun Cannesda oturduğu Lou Vici köşkü

Dük Dö Windsor, bu şatoda Baron Roçildin misafiri sıfatile Noel yortularını geçirdikten sonra Avusturya alplarının üzerinde Kityuhele giderek orada kış sporları yapmak niyetindedir.

Sabık kralın şatoya varması hazin olmuştur. Burada kendisine resmi kabul yapılmamış ve kapıda nöbet bekliyen altı jandarmadan başka kimse görülmemiştir. Otomobil, varınca şatonun kapısı açılmış, otomobil içeriye girdikten sonra derhal kapanmıştır. Madam Simpsonun bu şatoya gelip krala iltihak edeceği söyleniyor.

Sabık kral, şatoya varır varmaz, derhal telefonu açmış ve Cannes şehrinde bulunan madam Simpson ile uzun müddet görüşmüş, sonra seyahatinden çok yorgun düştüğü cihetle, apartımanlarına çekilmiştir.

MADAM SİMPSON ŞİMDİLİK AVUSTURYAYA GİTMİYECEK

Viyana 17 (A.A.) — Dük de Windsorun etrafındakiler Madam Simpsonun Avusturyaya seyahatinin henüz mutasavver olmadığını söylemektedirler.

DÜK DE WİNDSORUN SERVETİ

Paris 17 (A.A.) — «Paris Midi» nin Londrada iyi bir membadan öğrendiğine göre hazine dük de Windsora zannolunduğu gibi 50,000 değil, 25,000 İngiliz lirası tekaüdiye tahsis edecektir.

Kral ile M. Neville Chamberlain, dün bu hususta görüşmüşlerdir.

Orada dolaşan bir şalaya göre, sabık kralın şahsî servetini haylı yemiş ve hattâ istikrazlarda bulunmuş olduğu haberi üzerine amele fırkası bu tenzilâtın icrasında israr etmiştir.

Lancastre ve Cornonailles dukalıklarının ziyaı kendisine senede 120,000 İngiliz lirasına mal olmaktadır. Fakat iyi malûmat almakta olan mahafil, kendisinin şahsî servetinin normal surette altı milyon İngiliz lirasına baliğ olduğu fikrindedir. Bunun beş milyonu kraliçe Viktoryadan ve bir milyonu da kraliçe Alexandradan miras kalmıştır.

Altıncı Corc

Her sahada babası gibi hareket etmeğe karar verdi

Londra 17 (A.A.) — Muhafazakârlar mahafili, kralın her sahada babası tarafından çizilmiş olan yolu takip etmek arzusunu izhar etmiş olduğundan dolayı memnuniyet beyan etmektedirler. Bu mahafil, kralın lord Wigram'ı kendisine daimî müşavir yapmasına büyük bir mâna ve kıymet atfetmektedirler.

Lord Wigram, beşinci Jorjun hususî kâtipliğinde bulunmuştur. Nihayet bu mahafil, bundan böyle kralın yarış ahırlarının beşinci Corc zamanında olduğu gibi idare edileceğinden ve Balmoral ve Sandringham şatolarının eski müstahdiminine kavuşacağından ve eski kaidelerle idare olunacağından dolayı memnuniyet göstermektedirler.

Sofya mektupları

Londra - İstanbul şosesi ne zaman bitecek?

Bulgarlar kendilerine düşen kısmı inşa ediyorlar bir bulgar mühendisinin Türkiyeye dair makalesi

Sofya (Akşam muhabirinden) — Bulgarlar, İstanbulla Londra arasındaki beynelmilel şosenin Bulgaristana düşen kısmını yapmağa başlamışlardır. Yalnız nafıa nazırı Spas Ganefin Zarya gazetesine vaki olan beyanatına göre, şoseyi yapmakta olan müteahhitlere, para yerine kısmen bonolar verildiği için bunlar, Yugoslav hududundan Türk hududunda Mustafapaşa (Svilengrad) şehrine kadar uzayan bütün şosenin inşasını üzerlerine alamıyorlar. Şimdi bu şosenin bazı kısımları ihale edilerek yapılmaktadır. Bu sebepten dolayı Londra - İstanbul şosesinin Bulgaristanda olan kısmı süratle inşa edilememektedir. Bulgar Nafıa nezareti, inşaatın daha süratli yapılması için müteahhidlerin birleşmelerini istemektedir.

Balkan turizm federasyonunun reisi B. Reşid Saffet, geçende beynelmilel bir kongreye iştirak etmek için Peşteye giderken Sofyaya da uğramış ve burada Bulgarların Balkan kongreleri heyeti azalarile ve Türk - Bulgar dostluk cemiyeti reisi profesör P. Stoyanof ile görüştükten sonra Londra - İstanbul yolu hakkında Zora gazetesine şu beyanatta bulunmuştur:

«— Biz İstanbul-Londra yolunun süratle bitirilmesi işile çok alâkadar oluyoruz. 250 kilometre olan Türk kısmı, 8 ay sonra bitirilecektir. Sofyanın iki tarafında olmak üzere 60 kilometresi bitirilen Bulgar kısmı, gelecek sene Filibeye ve 1938 senesinde Svilengrad'a kadar tamamile bitirilecektir.

Memleketimizden geçen bu yolu mümkün olduğu kadar süratle inşa etmemiz ve beynelmilel ehemmiyetini haiz bu kan damarına müzaheret etmemiz biz Balkanlılar için bir şereftir. Biz umumî propaganda için bu damarın faideli bir elemen olacağından eminiz. Sevinçle öğrendim ki, her iki memleketin turizm münasebatının inkişafı için çalışan otomobil Turing klübümüze, Bulgar hükûmeti Bulgaristanda vâsi salâhiyet vermeğe hazırlanıyormuş. Türk otomobil ve Turing klübü, İstanbula geleceği bildirilen Bulgar otomobilist grubunu kabul etmekle bahtiyar olacaktır.

Diğer bir dileğimiz de münasebatımızın inkişafı için Bulgaristanda transit vizesinin kaldırılmasıdır. Binlerce yolcunun Bulgaristandan geçmesine mâni olan bu vizenin kaldırılması çarelerini biz, Balkan konferanslarında aradık. Bu vize yüzünden seyyahlar, Türkiyeye gelmek için başka yoldan geçmeğe mecbur kalıyorlar. Bundan dolayı Bulgaristan, sayısı mahdud yolculardan vize ücretlerinden temin etmeğe çalıştığı varidattan, yüz defa daha ziyade zarar etmektedir.»

BİR BULGAR MİMARIN MAKALESİ

Mühendis mimar T. Konstantinof, Zarya gazetesinde «Kamâl Atatürkün memleketinde» başlığı altında inkılâbımız ve yeni Türkiye hakkında takdire değer çok güzel yazılar yazmıştır. Bulgar mühendisi bu yazılarından birinde diyor ki:

«Bugün Ankara, demiryolları vasıtasile Karadeniz, Marmaraya, Ege denizine bağlanmıştır. Bu hatların, inşa edilmekte olan İran ve Kafkasyada Sovyet demiryollarile de irtibatları olacaktır. Bu demiryolu bağlantılarını genişletmek için Türkler, büyük maddî fedakârlıklarla şimali şarkîye doğru demiryolu inşaatına devam ediyorlar.

Demiryolları bütün Anadoluyu ördüler. Bu da endüstrinin inkişafını kolaylaştırdı. Anadoluda endüstriye lâzım gelen bütün ham maddeler, mevcuttur. Az bir zamanda yün ve pamuk mensucatı için bakır, demir, manganez ve sair madenlerden istifade etmek için ondan fazla fabrika açıldı.

Şehirlerde de inşaat başlamıştır. Garbi Avrupa stilinde asrî binalar, Arap üslûbunda olan iptidaî yapıların yerine geçtiler.

Ankara hükûmeti, Osmanlı imparatorluğunun emperyalizm arzularına karşı yabancıdır. Bugünkü Türkiye, yeni yerler zaptetmekle değil, kendi arazisi çerçevesi dahilinde inkişafa çalışıyor. Anadolu geniştir, şimdiki nüfusundan en az beş mislini doyurabilir.

Bu gaye ile Türkiye cumhuriyetini meydana getirenler, Osmanlı imparatorluğunun Trablus ve Arabistan çöllerinden Bosna-Hersek dağlarına kadar yaydığı bütün Türk nüfusunu şimdiki Türk hududları dahilinde toplamak istiyorlar.

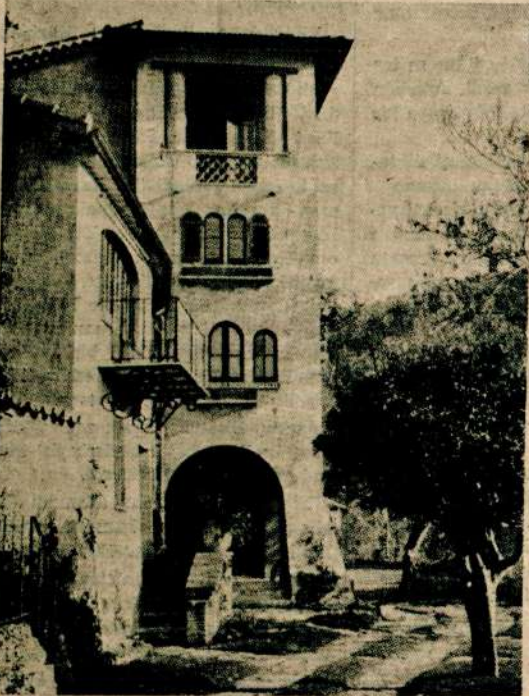
Nüfusunun tabii artmasile ve üç kıtada: Avrupa, Asya ve Afrikada dağılan Türk nüfusunu yeni vatanlarında toplamakla Türkler, 25 sene sonra Anadolunun şimdiki nüfusunu üç misline çıkarmağı ümid ediyorlar. Böylelikle 40 milyonluk bir kuvvet, şimdiki Türk hududları dahilinde Türk milletinin istikbali için bir garanti teşkil edecektir.

Yeni Türk hükûmetinin merkezi Ankaranın teknik tanzimi hakkında intibalarımı arzedeyim.

Ankara garında trenden indiğiniz gibi stadyomun muazzam asrî binaları, yeni zamanın ruhunu ifade ediyor. İstasyondan çıkarken her yeni gelende, büyük suni göl, ne güzel intibalar uyandırıyor. Her tarafta ağaçlı, aydınlık, ferah ve geniş caddeler var. Her şey icabına göre ayrılmış: İktisadî hayat için mahalle, bankalar, mağazalar ve hepsi bu mahalle ile bağlı; kültür enstitüleri mahallesi: Mektepler, sergiler, müze ve müstakbel opera binası, hükûmet mahallesi: Büyük bir müstatilin etrafına taksim edilmiş vekâletler, bunlar da yeniden inşa edilecek muazzam Millet meclisile hitam bulmaktadır. Ustalıklı bir surette biribirlerile bağlanmış olan bütün bunlar, şehir plânını yapan profesör Yansen'in işidir.

Ankaranın amudu fıkarisi ve münakalât damarı olan Atatürk bulvarı Çankaya tepesinde hitam bulmaktadır. Burada Türk milletinin, önderine minnettarlığını arzetmek için yaptırdığı güzel köşkü bulunmaktadır.

Bütün bunlar, bahçeler ve aydınlıklar içinde yapılmıştır. Bu gibi şeyler, ancak evvelâ şehir plânı hazırlanmış ve sonradan da inşaatı yapılmış şehirlerde görülebilir.»

Lou Vici köşkünün yakından görünüşü (Madam Simpsonun odası üst kat pencereleri açık olan odadır)

Madam Simpsonun Londradaki evi

Balıkesirde Atatürk Parkında güzel bir havuz yapılmıştır. Resmimiz, içinde sandalla gezilen bu havuzu gösteriyor.

Bulgaristanda filimcilik çabuk ilerliyor

Fakat yapılan bütün filimler halka Türk düşmanlığı hissini aşılayacak tarzdadır

Sofya muhabirimiz bildiriyor: Son zamanlarda Bulgaristanda filimcilik çok ilerilemiştir. Her sene bulgarca bir kaç film çevriliyor. Balkanlarda film sanayiinin ilerilemesine memnun olmamak kabil değildir. Yalnız bir noktaya teessüf etmemek elden gelmiyor. Bu nokta da, yapılan bütün filmlerin halka Türk düşmanlığı hissini aşılıyacak mahiyette olmasıdır.

Bu sene çevirdikleri ve baştan başa Türk düşmanlığı hissini aşılıyan Gramada filminden sonra şimdi de ölen Bulgar şairi İvan Vazofun (Esaret altında - Pod İgoto) adındaki eserini filme alıyorlar. Dış sahneler Bulgaristanda çevriliyor. İç sahneler Alman stüdyolarından birinde çevrilecektir.

«Esaret altında» filmi, başlığından da anlaşılacağı veçhile, Bulgarların vaktile Türk idaresindeki hayatına dairdir ve tamamen Türkler aleyhindedir. Eserin mevzuu şudur:

«Bulgar muallimlerinden İvan Kraliç, Türk idaresi altında bulunan Bulgar halkını istiklâl için Türkiye aleyhinde isyana teşvik ve tahrik ettiğinden dolayı Türk hükûmeti tarafından Anadoluya sürülmüştür. Kraliç bir gün sürüldüğü Diyarıbekirden Bulgaristana kaçmağa muvaffak oluyor. Bulgaristanda Sopot kasabasına geliyor. Burada yakalanmamak için rasgele bir değirmende saklanıyor. Değirmen sahibi Stoyan ve kızı Mariykanın değirmenlerine saklanan bu firariden haberleri yoktur.

O sırada değirmene gelen iki Türk para vermeden bedava yiyip içtikten sonra değirmencinin kızı Mariykanın da ırzına geçmeğe teşebbüs ediyorlar!.. Kız ve babasile gelenler arasında bir boğuşma başlıyor. Gelenlerden biri çırpınmakta ve kendini müdafaa etmekte olan kızı tutuyor, diğeri de babası değirmenciyi yakalıyor. Bu esnada değirmende çuvallar arasında gizlenen İvan Kraliç, çıkarak bir balta ile iki Türkü öldürüyor. İ. Kraliçe değirmenciyi ve kızını kurtardıktan sonra Bela Çerkva kasabasında babasının eski dostu olan çorbacı Markonun evine kaçıyor. Burada tebdili kıyafet ederek ertesi günü Ognânof namile halk arasına karışıyor.

Bundan sonra Agnânof, Bulgar muallime Rada ve diğer Bulgar münevverlerile tanışıyor. Bunlarla beraber teşkil ettiği bir isyan komitesile gene Bulgar halkını isyana sevkediyor. Bu münasebetle de muallime Rada ile sevişiyor. Para ve silâhlar toplanarak isyan hazırlanıyor.

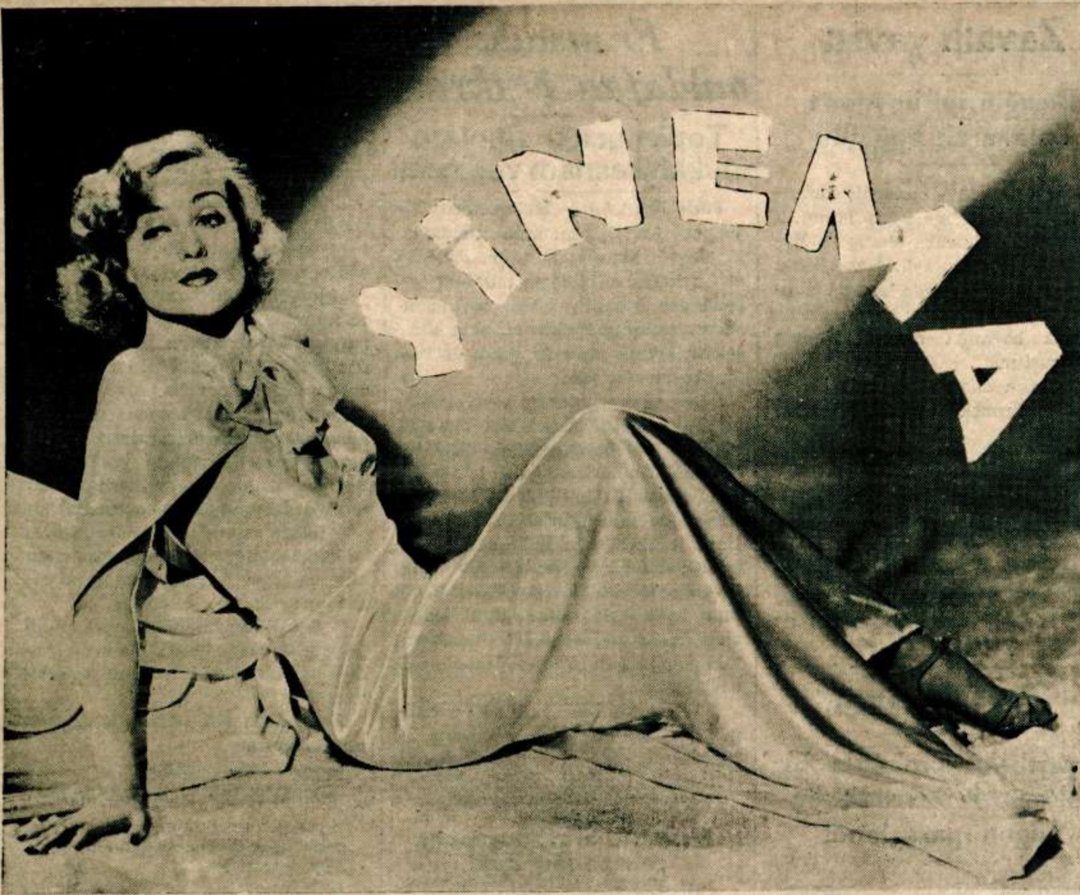
Nihayet 1876 da büyük Bulgar isyanı patlak veriyor. Fakat bu isyan kanla bastırılıyor, bir çok Bulgar köyleri ve kasabaları yakılıyor. Kaçamayıp ta sağ kalanlar sürgün ediliyorlar!..

Ognânof ile sevgilisi muallime Rada bir âsi kafilesi arasında Türk'erle mücadele ederken yedikleri kurşunlardan ölüyorlar!..»

İşte eserin mevzuu... Görülüyor ki film, Türk düşmanlığını körükliyecek manasızlıklarla doludur.

Gene Türkler aleyhinde çevrilmekte olan «Strahil Voyvoda» unvanlı diğer bir Bulgar filminin de Belogradçik Balkanında ve Pançarevo ile Kremikovtsi köylerinde dış kısımlarının çekilmesi tamamile bitirilmiştir. İç kısımları ise Münih şehrinde çevrilecektir. Bu sebeple bir kısım Bulgar artistleri Almanyaya gideceklerdir.

«Millî filimlerimiz» diye aleyhimizde çevrilmekte olan bu filmler bulgarca sözlü, şarkılı ve seslidirler. Bu filmleri çevirenlerin iyi bir iş yapmadıkları meydandadır. Bu tarzda film çevirmek için Türk sinemacılığı pek çok mevzular bulabilir. Yalnız Balkan harbi gibi yakın zamana ait vekayi yüzlerce film yapmağa kifayet eder. Fakat Türk filmciliği şimdiye kadar böyle bir şey yapmağı asla düşünmemiştir. Umarız ki Bulgaristanda büyük bir ısrarla mütemadiyen Türk düşmanlığı hissini aşılıyacak filmler yapanlar da artık bundan vazgeçerler, Bulgaristanın bugünkü yaşayışından, çalışma hayatından alınmış mevzulara göre filmler hazırlarlar.

Hollivutun en çok beğenilen yıldızlarından Carole Lombard

Biri zevk, biri ihtiyaç..

Fransız artistlerinden Marie Bell geçen sene tayyareciliğe merak etmişti. Hemen bütün seyahatlerini tayyare ile yapıyordu. Ayni zamanda pilot olmak için ders alıyordu. Sevimli artist bir kaç ay çalıştıktan sonra pilotluk diplomasını aldı ve kendisinin malı olan küçük spor tayyaresile bir çok seyahatler yaptı. Fakat bu sene tayyaresini bir tarafa bırakmıştır. Artist şimdi biniciliğe merak etmiştir. Her gün at üstünde bir kaç saat geziyor.

Marie Bell bir gazeteciye bu değişikliğin sebebini şu suretle anlatmıştır:

— Tayyareye binmek zevk işidir. Ata binmeğe gelince, bu bir artist için ihtiyaçtır. Çünkü ekser filimlerde atla gezmeler vardır. Ata binmesini bilmiyen bir artist bunu katiyyen yapamaz.

Çevirdiğim bir çok filmlerde ata binmekliğim lâzım geldi. İyi bir binici olmadığım için epeyce güçlük çektim. İşte bunun üzerine bir at satın aldım. Şimdi her gün atla gezintiler yapıyorum.

Genç artistlerden Fred Mac Murray

Yukarıda küçük artist Shirley Temple, aşağıda Hollivutun genç yıldızlarından İda Lupino

Dans ve balık avı!

Hollivutun meşhur yıldızlarından Lily Damita geçen sene, Errol Flyn ile evlenmişti. Karı kocanın, ancak bir sene birlikte yaşadıktan sonra ayrılacakları geçende duyulmuştu. Son haberlere göre bu boşanma geri kalmıştır. Lily ve Errol barışmışlardır. Lily Damita kendisile görüşen bir gazeteciye demiştir ki:

— Evlendiğimiz zaman Errol, hoşuma gitmiyen şeyleri katiyyen yapmıyacağını vadetmişti. Aradan biraz zaman geçince iş değişti. Ben balık avından hiç hoşlanmam. Saatlerce olta elde balık beklemeği mânasız bir şey bulurum. Buna mukabil dansa bayılırım.

Errol ise tamamen bunun aksi... Dans sevmiyor, balık avına bayılıyor. Ben tangodan bahis açınca, o kefal, Saumonu anlatıyor. İkimiz de inatçı olduğumuz için nihayet ayrılmağı düşündük. Fakat son dakikada anlaştık. Ben danstan daha az bahsedeceğim, o da balık söhbetini bırakacak.

İzmir mektupları

Gelecek sene yaş meyva ihraç edilebilecek mi?

Vapurlarda soğuk hava tesisatı yapılması için tetkikler yapılıyor

İzmir ithalât gümrüğünden bir görünüş

İzmir (Akşam) — Bu sene yaş meyva mevsiminde dış memleketlere ihracat yapmak için frigorifik tesisatlı vapurlar kiralamağa teşebbüs edilince, bunların Yunanlılarla Bulgarlar tarafından tamamen kiralanmış olduğu görülmüştü. Bu yüzden, bu sene de yaş meyva ihracatı meselesi üzerinde tedkiklerle meşgul olmak mecburiyeti hasıl oldu ve hükûmet, frigorifik tesisatı havi vapur ve vagonlar temini işini bizzat yapmağa karar verdi. Önümüzde bir sene vardır. Bu müddet zarfında memleketimizin mühim mahsul mıntakalarında bu mahsulleri yaş olarak uzun zaman bozulmadan muhafaza edecek frigorifik depolar yaptırılacağı gibi bu tesisatı ihtiva eden vapur ve vagonlar da satın alınacak, önümüzdeki yıl, bu vapur ve vagonlarla meyvalarımızın dış memleketlere yaş olarak fazla miktarda ihracı temin olunacaktır. Denizyolları işletme idaresinin yaptırmakta olduğu vapurlarda -bazılarında büyük ve bazılarında da küçük- soğuk hava depoları bulunması, inşaat şartnamesinde kabul edilmiştir.

Evvelce İstanbul boğazında feribot işletmek için teşebbüste bulunan bir İngiliz şirketinin memleketimizden dış memleketlere yapılacak yaş meyva ihracatı için işleyecek soğuk hava depolarını havi vapur vermek hususunda, harekete geçtiği haber alınmıştır. Bu sermayedar şirket, Türkiyeden yapılacak yaş meyva ihracatı işini monopolize etmek istemektedir.

Burada alâkadar bazı ihracatçıların mütalealarına göre, bu işi sermayedar bir ecnebi şirkete vermek doğru değildir. İki veya üç bin lira ve en nihayet beş bin lira sarfile her vapurda soğuk hava depoları tesisi kolay bir iştir. İhracatçılar, bu mühim işin, devlet elile yapıldığı takdirde nakliyat tarifelerinde her türlü kolaylığı göreceklerine kani bulunuyorlar.

İstanbulda liman kooperatifinin, kolayca bozulabilecek gıda maddelerini uzun zaman bozulmadan muhafaza etmek için küçük bir makine koymak suretile geniş bir daireyi soğuk hava deposu haline getirmiş olması, vapurlarda da bu işin ne kadar kolay temini mümkün olacağını göstermektedir. Hükûmet tarafından yaptırılacak çok seri ve soğuk hava depolarını havi küçük vapurlarla Avrupanın muhtelif memleketlerine yaş meyvalarımızı bol bir şekilde ihraç etmek temin edilmelidir. Bu sene, yeni şekilde hazırlanmış ambalajlarla İngiltereye gönderilen 9000 kavun bozulmadan İngiltereye varmış ve satılmıştır.

Vapurlara, cüzi bir para ile soğuk hava depoları ilâvesi mümkün olduğuna göre yaş meyva ihracatı işinin bir ecnebi şirkete yaptırılması doğru olmıyacağı söyleniyor. Şimdi Bulgar ve Yunan üzüm ve kavunlarının dış memleketler piyasalarında tuttuğu mühim mevkii, bir iki sene içinde Türkiye üzüm ve kavunlarının elde edeceği muhakkak sayılıyor.

BİR ÇUVAL SUİİSTİMALİ

Bundan yıllarca evvel İzmir gümrüğünde 300,000 liralık bir çuval suiistimali olmuştu. Muvakkat kabul suretile memlekete ithal edilen mühim miktarda çuval, nasılsa gene ihraç edilmiş gösterilerek memlekette alıkonulmuş ve piyasada tüccarlara satılmıştı. Bunu yapan İzmirdeki çuval tacirleri ile alâkadar memurlar mahkemeye verilmiş, muhakemeleri dokuz yıldan beri devam ettiği halde elân neticelenmemiştir.

Son zamanda İzmir gümrükleri baş müfettişliğine yeni bir suiistimal daha ihbar edilmiştir. Buna kanaviçe suiistimali deniliyor. İhbara göre ihraç mahsullerimizin ambalâjında kullanılmak üzere bazı tüccarlar tarafından muvakkat kabul suretile memlekete ithal edilen mühim miktarda kanaviçe, muhtelif yıllarda ihraç olunmuş gösterilerek memlekette satılmış ve bu yüzden kanaviçe ithalât evlerinin gümrük idaresine yatırmış oldukları 60,000 liralık depozito geri alınmıştır.

Şimdi, muvakkat kabul suretile ithal edilmiş olan bu kanaviçelerin iç pazarlarda satıldığı ve ihraç edilmediği, bu suretle suiistimalde bulunulduğu iddia olunmaktadır.

Bu ihbar ve iddia üzerine gümrük baş müfettişliği ehemmiyetle tahkikata başlamıştır. Suiistimal varsa bununla alâkadar olanlar tesbit edilerek adliyeye verileceklerdir.

Tekirdağa kereste geldi

Tekirdağ (Akşam) — Trakya bölgesi göçmen evleri inşaatı için bu hafta Romanyadan «Polemis» vapurile Tekirdağına «3300» metremikâbı kereste gelmiş ve boşaltılarak gereken yerlere gönderilmeğe başlanmıştır.

Yalvaç çifçilerine yardım

Yalvaç (Akşam) — Kaza çifçilerinin iştirakile iki ziraî kooperatif kurulmuştur. Birisi Yalvaçta diğeri Gemen köyündedir. Yalvaç köylüleri bu iki kooperatifden çok istifade etmişlerdir. Köylüye bu sene Ziraat bankasının kontrolü altında borç verilmektedir.

Yurttaş:

(Yerli malı ve tasarruf haftası) bugün bitiyor.

Fakat Yerli malı ve tasarruf sa-
Fakat (Yerli malı ve tasarruf sayor.

Bu haftadan aldığımız hızla, bu savaşı sonuna kadar götürmeğe milletçe söz verelim.

Ulusal ekonomi ve arttırma kurumu

Güneş klübünden:

19/Birinci kânun/936 cumartesi günü saat 17 de klübümüzde bay Burhan Felek tarafından verilecek spor mevzulu konferans için davetiyelerini herhangi bir sebeple almamış olan aza ve dostlarımızın bu toplantıya şeref katmalarını dileriz.

Zavallı yavru

Beşiğin ipi boynuna dolanarak boğuldu

İzmir (Akşam) — Ödemiş kazasının Birgi nahiyesine bağlı Turgutlu köyünde feci bir vaka olmuştur. Halil oğlu Ömerin altı aylık kızı, beşikte uyurken uyanmış, evde kimse bulunmadığından beşikten inmeğe çalışmış o sırada boynuna dolanan bir iple boğulmuştur.

Kızcağızın anası hakkında ölüme sebebiyet vermek suçundan takibat yapılıyor.

BİR ÇOCUK YANDI

Düzce (Akşam) — Düzcede acıklı bir kaza olmuş, bir çocuk yanmıştır. Yanan çocuk 3 yaşındadır. Şerefiye mahallesinde oturan Ziyanın oğludur. Çocuk beşikte yatarken beşik sobadan ateş almış ve çocuk kömür haline gelmiştir.

Tren kazası

Diyarıbekir yolunda bir lokomotif devrildi, üç vagon parçalandı

Diyarıbekir (Akşam) — 9 kânunuevvel gecesi Elazizden Diyarıbekire gelmekte olan tren Ergani madenini geçtikten sonra 85 inci tünelden çıkarken şiddetli yağmurlar yüzünden tünelin etrafını tıkamış olan toprak yığınına çarpmış ve şiddetli sarsıntıdan yolun üzerine devrilmiştir.

Lokomotifin arkasındaki vagonlardan üç tanesi lokomotifin üzerine bindirerek parçalanmıştır. Gerideki vagonların derhal firenleri sıkıştırıldığından vagonlar devrilmiş ve yolcular tünelin içerisinden yürüyerek dışarı çıkmışlardır. Makinist ve bir yolcu hafifce yaralanmışlardır. Başka insanca zayiat yoktur.

Bu haberi alan Diyarıbekir istasyon müdüriyeti mahalli hadiseye derhal bir kaç vagonla adamlar göndermiş ve yolcular Diyarıbekire getirilmişlerdir. Lokomotif kaldırılmış ve tünel açılmıştır.

Fransada müdafaa istikrazı

Toplanacak altınlara mukabil esham verilecek

Paris 17 (A.A.) — Maliye nazırı M. Vincent Auriol, yeni milli müdafaa istikrazı hakkında bir nutuk söylemiş ve bu istikraza bilhassa muhtelif sebeplerden dolayı iki senedenberi memleket altınlarını biriktirmiş olan kimselerin iştirak etmeleri lâzım geleceğini beyan etmiştir.

Nazır, parlâmentonun evvelki gün bir kanun kabul ederek elde mevcud altınlara aid beyannamenin itası ve bu altınların devir ve ferağı için mühleti 1 şubat 1937 tarihine kadar temdid etmiş olduğunu hatırlatmıştır. Bu altınlar mukabilinde hükûmet, yüzde üç buçuk faizli ve her biri yüz frank kıymetinde esham verecektir. Bu esham, yüz kırk frank olarak tediye olunacaktır ve iki senelik bonoların tabi olduğu şerait altında iskonto edilebilecektir.

Bu menafi, 1936 yazında çıkarılmış olan son hükûmet istikrazına iştirak etmiş olan kimselere de teşmil edilecektir. Bunlara yüzde üç faiz ve ayrıca kırk frank perim verilecektir.

Bir Fransız gazetecisinin cenaze merasimi

Paris 17 (A.A.) — Tayyare ile Fransaya gitmekte iken bir İspanyol tayyaresinin taarruzuna uğrıyarak yaralanmış ve sonra da ölmüş olan gazeteci Louis Delaprenin cenaze merasimi bu sabah Notre - Dame des Victoiresda icra edilmiştir.

Cesed(bu sabah trenle İspanyadan getirilmiştir. Merasimde bir çok nazırların mümessilleri ile bütün matbuat erkânı hazır bulunmuşlardır.

M. Motta tekrar İsviçre reisicumhuru oldu

Berne 17 (A.A.) — M. Motta, 1937 senesi için yeniden İsviçre cumhur reisi intihap edilmiştir.

Romanya hariciye nazırı Pariste

Paris 17 (A.A.) — M. Delbos, Hariciye nezaretinde Romanya Hariciye nazırı M. Antenoskoya bir öğle ziyafeti vermiştir. Öğleden sonra M. Blum, M. Antoneskoyu kabul etmiştir.

Fransada bütçe müzakeresine başlandı

Paris 17 (A.A.) — Mebusan meclisi bu sabah bütçenin umumî müzakeresine başlamıştır.

Tasarruf haftası

Dahiliye vekili B. Şükrü Kaya güzel bir nutuk söyledi

İktisad ve arttırma haftası dolayısile dahiliye bakanı ve C. H. partisi genel sekreteri Şükrü Kaya dün akşam radyoda nutuk söylemiş:

«Atatürk inkılâbının en sistematik ve muvaffak başarıcısı büyük başbakanımız İsmet İnönü başladığı senayileştirme plânına 5 yıl yerine 4 yılda varmış bulunuyor»

Dedikten sonra ekonomik sahadaki muvaffakiyetlerimizi anlatarak iş hacminin genişletildiğini, bu yüzden malî kaynaklarımızın ve gelirlerimizin artmış olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

— Bizde en büyük müstahsil köylü ve kasabalı çiftçi olduğuna göre onun alım kabiliyeti mahsulünün çogalmasile ve satılmasile artabilir.

B. Şükrü Kaya bundan sonra çiftçiye yapılan yardımlardan da uzun uzadıya bahsetmiş ve nutukunu şöyle bitirmiştir.

Köy, bütün gıda ve ham maddelerimizin kaynağı.

Köy, en büyük ihracatçı.

Köy, en büyük ve en sağlam müşteri.

Köy, ordumuzun temeli.

Köy, kısaca Türkiye.

İşte büyük şefimiz Atatürkün her zaman ve her şeyde olduğu gibi reel ve realist bir görüşle Türkiyenin sahibi ve efendisi dediği köylümüzün bu kadar ön plânda duran davasını, bir bütün olarak kültürel, sosyal, ekonomik her cephesinden ele alarak etraflı ve sistemli bir kalkınma plânına bağlamak, Türk inkılâbının programında başlanmış bir iştir.

Türk enerjisi şüphesiz bunu da başaracaktır. Büyük şefimizin bize bu saadeti de göstereceklerine emin olalım.

Usisky ne oldu ?

Berlin 17 (A.A.) — 1935 nobel sulh mükâfatını kazanmış olan Usisky bir müddettenberi bulunmakta olduğu garp hastanesini terketmiştir. Kendisinin hali hazırda nerde bulunduğu malûm değildir.

Berlin 17 (A.A.) — Usiskynin hastaneyi terketmiş, çünkü tedavisine bir aile nezdinde devam etmeği tercih eylemiş olduğu tasrih olunmaktadır.

Karısının ve kızının Hamburgda oldukları söylenmektedir.

Ömer Hayyam kimdi, Rubailerini nasıl yazdı?

Inatcı eşeği bir sözle bahçe kapısından içeri nasıl sokmuş!

Onbirinci asrın ortalarına doğru Alp Aslanın idaresi altındaki Türk orduları garbi Anadoluya akın ederek dünyaya Türk kudretini tanıtırken Nişabur medresesinde imam Muvaffak da Türklere ilim dünyasında fetihler teminine uğraşıyordu. Muvaffakın şöhreti hakikaten bütün ilim dünyasına yayılmıştı. Herkes onu Ali İbni Sinanın halefi olarak kabul ediyordu. Talebelerinin ilim sahasında şan ve şöhret sahibi olduklarına iman vardı.

İmamın karşısında dirsek çürüterek bilgi aramağa gelen yüzlerce talebe arasında iki kişi vardı ki bunların nüfuzu nazarları ve tenkidlerinin inceliği karşısında hoca cevaplarını tarta tarta söylemeğe alışmıştı.

Bir gün fıkıh dersinden sonra oturmuş konuşuyorlardı. Önlerinden at üzerinde, arkasında kılınçlı muhafızları ile saray erkânından biri geçti. Devlet adamının tantanası, şaşaası ile kendi âciz vaziyetlerini daha içten anlıyan iki talebe gayri ihtiyari gözlerini açtılar ve and içtiler:

— Şayet ilerde birimizden biri mevki sahibi olursa talii yaver giden, diğerine yardım edecektir.

Bu iki talebe Ömer Hayyam ile meşhur Selçuk devlet adamı Nizamülmülk idi.

Ömer Hayyamın türbesi

SENELER GEÇTİKTEN SONRA..

Seneler geçti. İmam Muvaffak öldü. Talebeleri dünyada mevki edindiler. Nizamülmülk Alp Aslanın ölümünden sonra Türkistan içlerinden ta Akdeniz kıyılarına uzanan ucsuz bucaksız Selçuk imparatorluğunun biricik veziri oldu. Hükümdar Melikşah hudud boylarında fütuhat ile meşgul olduğundan devletin bütün idaresi Nizamülmülk elinde bulunuyordu.

Bir gün ziyaretçiler arasında onun ruhunu okumaya çalışan bir çift kara elmas gibi parlak iki göz gördü. Onun bu gözleri unutmuş olmasına imkân yoktu. Talebelik zamanında yaz geceleri dışarıda yattıkları zaman bu gözler yıldızların sırlarını araştırır, ona ne parlak, ne unutulmıyacak şeyler anlatırdı. Ömer Hayyamın Nizamın genç ruhu üzerinde yaptığı tesir tatlı bir şarabın uyandırdığı rüya kadar tatlı idi.

Devlet vakarını bir yana bırakarak:

— Ömer, dedi.

Kara gözler tanınmaktan memnun, siyah kıvılcımlar saçarak güldü.

Nizamülmülk çok israr etti. Ömere andlarını hatırlattı. Ona siyasi bir mevki vermek istedi. Fakat Hayyam her şeyi reddetti.

— Ben Nişaburdaki «yıldızların evini» istiyorum, dedi. Benim niyetim oraya kapanmak senin siyasette yaptığını ilim sahasında yapmaktır.

Hayyam Nizamülmülke verdiği sözü tuttu. Yıldızların evinden tam altı ay müddet dışarı çıkmadı. Gece gündüz çalıştı. Vezir, arkadaşının sıhhatini merak ediyor, onu gelip görmesi bu kadar çalışmaması için haber gönderiyordu. Fakat baş müneccim bütün bu davetleri reddediyor, hesaplarından baş kaldırmıyordu.

Altı ay sonra ziyaretçiler arasında gene o çift parlak gözü görünce Nizam sevindi. Ömer, boş yere gelmemişti. Yeni bir takvim hesab ettiğini bildirmeğe gelmişti. Bu eski takvimden çok daha mükemmeldi. (Ömer Hayyamın bulduğu takvimin, şimdi Avrupada kullanılan takvime pek yakın olduğu söyleniyor)

Melikşaha Ömerin keşfini anlattılar. Pek memnun oldu. Demek o bu hususta başkalarının hesab edip bulmuş oldukları şeye bağlı kalmıyacak, kendi adamının bulduğu bir takvime göre gecesini, gündüzünü, yazını, kışını hesab edecekti. Ömer Hayyamın mevkii artık sağlamlanmıştı. Hükümdar da ebediyen onu müneccim başı nasbetmişti. Melikşahın sofrasından ayrılmaz oldu. Ömer Hayyam şarabın tadını işte böyle bir hükümdar sofrasında altın bardaklar içinde tattı. Bu tad'ı unutmadı.

HÜKÜMDARIN DOSTU

Müneccim başıya gösterilen iltifat karşısında medresedeki hocalar kuduruyorlardı. Ulema sınıfını ihmal ederek Melikşahın daima Ömer Hayyamı tutmasını nasıl çekebilirlerdi? İmam Muvaffağın bu parlak talebesi hiç de hocasına çekmemişti? Bu adamın gözleri bir istihza hazinesi gibi idi. Dili bir eşek arısı iğnesi gibi batıyordu. Alay etmediği âdet, kepaze etmediği inanç kalmamıştı. Bu fikirleri nereden alabilirdi? Evindeki uşaklara verdikleri bir kaç kuruş bahşiş ile çadırcının (Hayyam çadırcı demektir) eski Yunan müverrihlerinin eserleri ile meşgul olduğunu öğrenmişlerdi. Demek onlara alayı bu kâfirlerden, dinsiz imansızlardan öğreniyordu.

— Ömer Hayyam kâfirdir, diye aralarında söylenmeğe başladılar.

Ömer Hayyam için hayat bir muamma idi. Ve zihni daima bu muammanın hallini araştırmakla meşguldü. O, hayatın esrarını yıldızlarda aradığından dünyaya kazık kakmak niyetinde olan bu materielistlerin sözlerine metelik vermiyor, onlarla alay etmekle iktifa ediyordu. Onun için mevki bir hiçti. En büyük kıymeti şahsi benliğine, fikirlerinin hürriyetine veren bir kimse hükümdarın geçici sevgisine, halkın daha maymun iştahlı takdirine pay biçenlerden değildir.

EŞEĞİN KULAĞINA NE FISLAMIŞ?

Bir gün, Ömer Hayyam medrese bahçesinin önünden geçiyordu. Medresede tamirat vardı. İki işçi ellerindeki sopalarla kum taşıyan eşeği habire dövdükleri halde eşek bir türlü kapıdan girmek istemiyordu.

Ömer Hayyamın kara gözleri gene o müstehzi kıvılcımlarla parlıyarak:

— Durun, emrini verdi.

İşçiler müneccim başının huzurunda hürmetle geri çekildiler. Eşeğe yaklaşan şair kulağına fısıldadı. Eşek hiç tereddüd etmeden medrese kapısından içeri girdi. Etraftakiler şaşakalmışlardı.

Eşeğin kulağına ne fısıldadınız, diye tecessüsle sordular.

Cübbesini toplıyarak gitmeğe hazırlanan çadırcı Ömer:

— Eşek dünyaya bundan evvel gelişinde bir müderristi. «Ey sakalı ters dönerek kuyruk olmuş, dedim. Senelerce ders okuttuğun medrese kapısını tanıyamadın mı?» Derhal hatırlamış olmalı ki daldı.

Vakayı işiden Melikşahla birlikte bütün Nişabur halkı kahkahalarla güldüler. Fakat artık hocaların canına tak demişti. Ömer aleyhindeki tahrikleri sadece medrese köşelerine münhasır kalmadı.

— Ömer kâfirin biridir, lâfı bütün ağızlarda dolaşmağa başladı. Ve Melikşah öldükten sonra fırtına koptu. Yıldızların evine hücum eden halk müneccim başıyı yakaladıkları gibi mahkemeye getirdiler.

Tehlike aninde bile istihza ile parlamağa cesaret eden bu kor gibi kara gözler karşısında hocalar kudurdular. Onu nelerle ittiham etmediler. Dinsizlikle, islâmlığı inkâr ile, talebelerini dinsiz eski Yunanlıların fikirleri ile zehirlemekle, müteveffa sultanı aldatmak, dolandırmakla... Kendilerini eşeğe benzeten bu zeki adamdan, her veçhile onlardan üstünlüğünü ıspat eden bu çadırcıdan nasıl intikam alacaklarını bilmiyorlardı. Kurbanları biraz mukavemet gösterse, vaziyeti birazcık ciddi telâkki etseydi. Şüphesiz o gün ölmüştü. Fakat hiç sesini çıkarmadı. Yalnız şu rubaiyi söylemekle iktifa etti:

> Uzun zamandır pek sevdiğim fikirler
> İnsanlar nazarında bütün kredimi batırdılar
> Şerefimi ufacık bir bardakta boğdular
> Şöhretimi bir şarkıya sattılar.

Mahkeme Ömer Hayyamın Nişaburdan koğulmasına ve imparatorluk dahilinde bundan sonra ders okutmamasına karar verdi.

Mahkemeden sonra sokakta yürürken eski dostlarından hiç biri ona yanaşmadılar. Yalnız sadık bir köle efendisinin eteklerine kapanarak:

— Bütün malınızı zaptettiler. Fakat ben çalışır sizi beslerim. Müteessir olmayın, diye yalvardı.

Ömer Hayyam bir rüyadaymış gibi mırıldandı:

> Bilmiyormusun ki dostum ben evimde
> Yeni bir izdivaç tesid ettim
> Yatağımdan kısır mantığı kovdum
> Asmanın kızını kendime zevce ettim.

ŞEHİRDEN ÇIKARKEN..

O akşam şehir kapıları kapanırken elinde ufak bir çıkın ile bir adam garbe doğru yola koyulmuştu. Son bir defa daha tepe üzerindeki yıldızların evine baktı. Batan güneşin şualarına alev ışığının karıştığını gören parlak gözlerinde iki damla yaş belirdi. Ondan sonra Melikşahı hatırladı. Altın bardaklarda içtikleri şarapların lezzeti ile dudaklarını emdi. Kendi kendine mırıldandı:

> İnsanların kalblerini doldurdukları
> ümidler ya kül olur, ya da tahakkuk
> eder; fakat tahakkuk edenlerde çölün
> yanan sinesine düşen kar gibi bir kaç
> saniye parlar ve gider.
> Gel sevgilim bardağı doldur,
> Bugününü geçmiş pişmanlıklardan ve
> istikbal korkularından kurtar,
> Yarın mı? Sen bugün iç çünkü yarın
> Geçmişin yedi bin senesine karışabilirsin.

Ömer Hayyam böylece senelerce dolaştı. İçti, dolaştı. Yazdı, dolaştı. Dünyanın ilimle halledemediği muammasının esrarını şarapta aradı. Şiraz şarabının verdiği sarhoşlukla duyduğu acıları boğmağa çalıştı. Muvaffak oldu mu? Rubaileri cehennem ateşinde yanan bir kalbin acılarını bütün çıplaklığile ifade ediyor.

Düşmanlarının, eşeğe benzettiği o heriflerin intikamlarını aldıklarından şüphe yoktur. Hem nasıl, Kerbelâya giden hacılar asırlarca Nişabura Hayyamın mezarına tükürmek için uğradılar.

Fakat Ömer Hayyamdan intikam almağa kalkışan bu adamlardan Hayyamın intikamını zaman aldı. Onlar unutulmuşken Hayyam bugün yaşıyor. Rubaileri bütün diyarlarda onun gibi hayatın silsilesini yenmişlerin karanlık günlerinin yoldaşıdır.

Nuri M. Eren

Binicilikte hazırlık müsabakaları nasıl yapılır?

Avrupada yapılan varlık ve uygunluk müsabakaları bizde de yapılmalıdır

Varlık müsabakasına çıkan üç genç at

Atçılıkta iki büyük branş mevcuttur: Koşuculuk ve konkurculuk: Tıp doktorluğu hukuk doktorluğundan ne kadar farklı ise bu iki atçılık şubesi de birbirinden o kadar ayrıdır. Memleketimizde koşuculuğa ve konkurculuğun bir kısmına ait müsabakalar yapılmakta olduğu gibi bunlar hakkında oldukça malûmat verilmiştir. Fakat memleket atçılığının ilerlemesi bakımından büyük bir ehemmiyeti olan hazırlama müsabakaları vardır ki henüz bizde yapılmamış olan bu konkurlara dair bir kaç satır ile malûmat vermek isterim:

Binicilik sporu kökleşmiş ve atçılığı ilerilemiş memleketlerde her sene gerek koşular ve gerekse konkurlar sık sık yapılmaktadır. Misal olarak Almanya ve Fransada senede (60 - 80) konkur yapıldığını gösterebiliriz, koşular bundan hariçtir. Memleketimizde hükûmetimizin kuvvetli yardımile düz koşular her sene muntazam bir şekilde yapılmaktadır.

Fakat konkurlar henüz hükûmet ve federasyon kontrolü altına girmediği için (Ankarada her sene subaylar için yapılan şampiona müstesna) istenilen intizamı bulamadı. Sipahi ocağının bin türlü fedakârlıkla yapmağa çalıştığı müsabakalar ise hakiki ihtiyacı karşılamaktan çok uzaktır. Bununla beraber memleketimizde konkurculuğun muhtelif şubeleri tatbik edilmiş olmasına rağmen at yetiştirme bakımından pek ehemmiyetli olan hazırlık müsabakaları şimdiye kadar hiç yapılmamıştır.

Bu hazırlık müsabakalarından maksat henüz müsabakaya girmemiş genç yaştaki kabiliyetli hayvanları bulup çıkarmaktır. Ayrıca bu hazırlama müsabakaları genç hayvanların tedrici bir surette yavaş fakat esaslı ve emin olarak yetişmelerini de temin etmektir. Çünkü şimdi anlatacağım tarzda bu genç hayvanlardan istenilen iş hem onları yormıyacak, hem de onların kabiliyetini meydana çıkaracaktır.

Hazırlama müsabakaları iki kısımdır:

1) Varlık müsabakasına Almanlar Materialsprüfung, ve Fransızlar da presentations ou Concours de modele et d'allures derler. Bu konkurları varlık müsabakası diye çeviriyorum, böyle müsabakalarda Almanyada istenilen şey şudur: Bu müsabakaya 4 ilâ 6 yaşındaki hiç konkura girmemiş bütün hayvanlar girer. Burada atın aldığı not onun öğrendiği şeylere değil, varlığında bulunanlara aittir ve o esnadaki vaziyeti, yapılışı, şekli, yürüyüşü, adımlarındaki ahengi, kanı, ve ileride yapabileceği işler göz önünde tutulur. Binekte olarak istenilen iş şudur: 4 dakikada katedilmek üzere 2000 M. dörtnal, 5½ dakikada katedilmek üzere 1500 M. süratli, 3 dakikada katedilmek üzere 300 M. âdeta.

Burada dikkat edilen nokta hayvanın herhangi bir yürüyüşten diğer bir yürüyüşe kendi kendine geçmesi ve bilhassa gayet muntazam gidip tutukluk göstermiyerek adımlarını karıştırmaması şarttır. Evvelâ dörtnal sonra süratli ve en sonra âdeta yapılmaktadır. Fransada ise (3 - 6) yaşındaki hayvanlar, yarım kan veya saf kan, anglo - arap gibi muhtelif gruplara ayrılarak bu müsabakalara girerler. Hayvan jürinin karşısına çıplak ve binilmiş olarak çıkartılır ve âdeta, süratli, dörtnal ve duruşlar yaptırılır. Bu hareketler esnasında gidişine dikkat edilir. Binekteki gidişte en ziyade dörtnala ehemmiyet verilir.

2) Uygunluk müsabakaları:

Almanların Eignungsprüfung ve Fransızların da Epreuve d'Exterieur dedikleri bu müsabakada attan istenilen şey, onun istikbalde yapacağı müsabakalara ne dereceye kadar uygun olduğunu göstermesidir. Bu sebepten uygunluk müsabakası diye türkçeye çevirmeyi muvafık buldum.

Almanlar ve Fransızlar bu müsabakada atın o zamana kadar aldığı terbiye tarzını ne dereceye kadar kavrıyabildiğini araştırdıklarından attan şu işleri isterler:

4 ile 7 yaşında büyük müsabakalara girmemiş atlar 5½ dakikada katedilmek üzere 3000 M. dörtnal, 7 dakikada katedmek üzere 2000 M. süratli, 3 dakikada katetmek üzere 300 M. âdeta giderler. Adımlar karışık olmayıp, bir yürüyüşten diğerine geçmek şarttır ve temiz olması esastır. Ayrıca da ufak dresaj ve mani terbiyesi göstermesi istenilmektedir. Bu uygunluk müsabakası muhtelif kısımlara ayrılmaktadır. Her binici atının kudretine göre arzu ettiğine girebilmektedir. Böyle gruplara taksim edilirken her memleketin atçılık federasyonu kendi atlarına uygun şartları ayrıca tesbit etmektedir.

Gerek Varlık gerekse Uygunluk müsabakaları görülüyor ki atçılık ve biniciliği ta başlangıcından teşvik eden konkurlardır.

Bundan başka böyle müsabakalar büyük konkurlardan daha kolay yapılabilir, çünkü genç yaştaki bir atı kolay ve ucuz fiatla elde etmek kabil olduğu gibi onu böyle ufak müsabakalara hazırlamak büyük konkurlara nisbetle çok daha kolaydır. Bizde de atçılık teşekkülleri bir araya gelerek böyle müsabakaların esaslarını yurdumuza uygun bir şekilde tesbit etmeli ve memlekette yapılan her konkurda (Varlık) ve (Uygunluk) müsabakalarının yapılmasını mecburi kılmalıdır.

Melâhat Aksel

Her akşam bir hikâye

Her gün yazacağım...

Muhasib Cevdet efendi, bazı hesapları tetkik için saat sekize kadar defterlerin üzerinden başını kaldırmıyarak uğraşmıştı. Geç vakit, odanın kapısı açıldı. Patron Ferhad bey yorgun bir çehre ile göründü. Ağır ağır yürüdü, bir cıgara yakarak koltuğa oturdu. Cevdet efendi, elinde kurşun kalemi, patronun yüzüne biraz hayret ve dikkatle bakıyordu.

Nihayet Ferhad bey:

— Cevdet efendi, dedi. İşler fena gidiyor. Bunun bir çaresini bulmağa imkân yok. Şimdi yanılıp yakılmak, kabahati şuna buna atfetmek te mânasız. Şu beş senede bana arkadaşlık ediyorsunuz. Size her veçhile emniyet edebilirim. Sizden saklamıyacağım: Ben bu gece İstanbuldan gidiyorum. Nereye? Ben de bilmiyorum. Bir müddet sonra döneceğim, bütün borçları ödeyeceğim. Ben namuslu bir adamım, bunu pek âlâ bilirsiniz. Apartımanımı size tevdi ediyorum. İsterseniz gidip orada oturabilirsiniz. Sene nihayetine kadar aylık verilmiştir.

Ben bir kaç seneden evvel dönemem. Şu mektubu da size bırakıyorum (cebinden bir mektup çıkararak biraz titreyen elile muhasibe uzattı) sevdiğim bir kadına hitaben yazılmıştır. Fahriye. Yarın saat üçte postaya vermenizi rica ederim. Daha evvel vermeyiniz. Siz çalışkan, fedakâr, muktedir bir zatsınız. Nerede olsa iş bulacağınızı ümid ederim. İnşallah bahtiyar olursunuz.

Ferhadın sesinde âdeta ağlamak ister gibi bir titreme vardı. Ayağa kalktı, burnunu siler gibi davranarak kapıdan çıktı. Arkasından muhasip te dalgın ve müteessir bir tavırla defterlerini kapadı ve yazıhaneyi terketti.

***

Apartıman pek mükemmeldi. Cevdet efendinin o hakir evi ile bu muhteşem salonlar arasında ne büyük bir fark vardı!

Muhasib, hafif bir yemek yedikten sonra, patronunun apartımanına gitmişti. Her taraf biblolarla dolu idi. Bir radyo makinesi, yumuşak halılar vardı. Her taraftan refah ve saadet ifadesi yükseliyordu. Cevdet efendi düşünüyordu:

— İşlerin neden fena gittiğinin işte hikmeti, diyordu. Lüks apartıman, eğlenceler, safalar... Sonra gelsin bonolar... İşte bunun için yazıhane iflâs ediyor...

Odaları dolaştı, sedirde biraz oturdu, sonra yatak odasına geçti. Kocaman, yumuşak bir yatak...

Düşünüyordu:

— Kadınlar güzel Ferhad beye karşı pek mültefit davranıyorlardı. Her gün yazıhaneye bir hanım teşrif ederdi. Hepsi de şık, genç, boyalı ve süslü idiler. Hepsi kendisine âşıktı. ... bunlara avuç avuç ne kadar paralar gitti! Ya bu sonuncusu, Fahriye kimdi acaba?

Cebinden zarfı çıkardı, adresine baktı. Bu en sonuncusu mıydı? Ferhad beyin gerçekten sevdiği kadın bu olacaktı ki ihtimal ki ebediyyen İstanbuldan ayrılırken yalnız onu düşünmüş ve ona yazmıştı. Yarın saat üçte postaya vermesini tenbih etmişti. Belki bir randevusu vardı. Belki veda sahnesinden, göz yaşlarından, hüzünlü sözlerden kurtulmak istiyordu. Kimbilir, belki kadını görürse, her şeyi göze alarak İstanbuldan ayrılmak kuvvetini kendinde bulamıyacaktı.

Güzel Ferhad... Onun şöhreti bu idi. Muhasib, bilâihtiyar gözlerini aynaya çevirdi. Zayıf ve solgun yüzünü gördü. Defterler üzerine kapanarak geçmiş on beş senelik bir hayattan sonra bu çehrede gençlik ve güzellik namına bir şey kalmamıştı. Kadın? Cevdet efendi bunun ne olduğunu bilmez gibiydi. Yirmi yaşında iken bile o aşkı tatmamıştı. Bütün hayatı yalnızlık ve hüzün içinde geçmişti.

Şimdi bu mükellef apartıman uzun bir müddet için kendisinindi. Buraya sahib imiş gibi bir hulyaya kapılabilirdi. Hiç olmazsa servetin ve rahatın bir hulyasını geçirmiş olurdu.

Saate baktı. On bir olmuştu. İpekli pijamayı giyerek şu rahat yatağın içinde hiç olmazsa bir gece geçirmek istedi.

Dolaşırken, aynanın önünde bir zarf gördü. Üzerinde:

«Gayet müstaceldir»

Kaydı vardı ve bu bir kadın yazısı olduğu belli idi.

«Gayet müstacel» sözleri Cevdetin zihnini karıştırdı. Düşündü, zarfı açmağa karar verdi.

İmzanın Fahriye olduğunu görünce, bütün bütün merakla okudu:

«Ferhad, benden vaziyeti saklamağa çalışma. Beyhude yorulmuş olacaksın. Ben her şeyi biliyorum. Her şeyi bildiğim içindir ki istikbalimi düşünmek mecburiyetinde kalıyorum ve dehşet hissediyorum. Ferhad, affet beni. Sana Allaha ısmarladık demeğe mecburum. Başka birinin teklifini kabulde muztar kaldım. Bana sakin ve müreffeh bir hayat temin ediyor. Affet beni.

Fehriye»

Cevdet, derin bir hüzün ile artık Ferhadın mektubunu da açtı ve okudu:

«Fahriye, bu mektubu aldığın zaman, ben uzaklardayım. İstanbuldan ayrılmağa mecbur oldum. Vaziyetimi anlıyorsun, değil mi? Ben gene geleceğim. Ümid ile, derin bir sadakat ile beni bekliyeceksin, değil mi? Çünkü ben bu felâketin altından kalkacağım. Bana postrestant olarak Viyanaya bir mektup yaz. İlk zamanları ben sana cevap veremiyeceğim. Senin mektupların benim için bir teselli ve kuvvet menbaı olacaklardır. Seni büyük bir aşk ile öperim.

Ferhad»

Cevdet ayağa kalktı. Yazıhaneye yaklaştı. Bir kaç göz çekerek içlerine baktı. Nihayet aradığını bulmuş gibi göründü. Bunlar bir sürü mektuplardı İçlerinden Fahriye tarafından yazılmış olanları ayırdı. Eline kâğıt kalem alarak yazıları taklid için bir hayli uğraştı. Sonra artık onun yazısına benzetebildiğine kanaat getirince, şu satırları yazdı:

«Sevgili Ferhad, her zaman benim kalbimdesin. Sana teselli ve ümid vermek için her gün sana yazacağım. Sen bana cevap verme. Her şeyden evvel hayatını tanzim etmeyi düşün ve bana inan.

Fahriye»

Sonra, şapkasını alarak apartımandan çıktı. Kendi hakir odasına döndü.

Hikâyeci

Radyo

18 Kânunuevvel 936 cuma

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19 Konferans: Tasarruf ve yerli malı haftası münasebetile, bayan İffet Halim tarafından, 19,30 Spor müsahebeleri: Eşref Şefik tarafından, 20 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 (Saat ayarı) Orkestra, 1- Weber: (Jubel) uvertür, 2- Linke: (Vals sarhoşluğu) vals, 3- Massenet: (Alsas sahneleri süvitinden, İhlamurlar altında), 4- Rubinstein: (Bayader), 5- Lehar: (Gül ve çocuk), 6- Lehar: (Alsaslı delikanlı), 22 Ajans ve borsa haberleri, ve ertesi günün programları, 22,30 Plâkla sololar, 23 Son.

19 Kânunuevvel 936 cumartesi

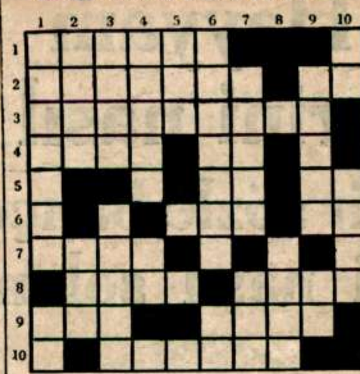
Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,5 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Şehir tiyatrosu komedi kısmı tarafından bir temsil. 20 Türk musiki heyeti. 20,30 Münir Nuretin ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 (Saat ayarı) arkestra:

1 - Wagner: Lohengrin) operasından parçalar. 2 - Tchaikowsky: Gugular gölü) balesinden vals. 3 - Dvorak: (Slav dansı) No. 10. 4 - Lehar: (Eva) operetinden parçalar. 5 - Dirigo: (Arlekenin milyonları). 6 - Mendelsohn: (İlk bahar şarkısı). 7 - Lehar: (Firidirik) operetinden bir parça. 8 - Jünger: (Dünya ne güzel).

22 Ajans ve borsa haberleri. 22,30 Plâkla sololar. 23 Son.

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Seyretmek (6) 2 - Göz rengi (3) İleri kumandası (3) Nida (2) 3 - Kokulu bir ot (4) 4 - Minarede okunan (4) Kırmızı (2) 5 - İle muhaffifi (2) Şöhret (2) 6 - Kılıf (3) Ka — Aynen (2) 7 - Kalın değil (4) 8 - Doyurmak (4) Minare tepesi (4) 9 - Bir isim (3) Bunaklık (4) 10 - Alaturka musikide bir ahenk (6)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Yerleşmiş (7) Vakit (2) 2 - Çok lezzetli (4) Mısırın nehri (3) 3 - Tahammür etmiş madde (4) Garip (5) 4 - Yemin (3) Çift (2) 5 - Şöhret (3) 6 - Semer (7) Sanat (2) 7 - Ziyafet (5) Dinsiz (3) 8 - Ateşten fışkıran (4) 9 - Nizamname (5) Moda (2) 10 - Nida (2) Uyuyan (4)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa 1 — Kaynak - Ka 3 - Zekiye 4 - Gram - Tat 5 - Can - Ye 6 - İl - Kanto 7 - Cahali - Kal 8 - Un - Tay - Ek 9 - Kum - Kışla 10 - Tere - Eti

Yukarıdan aşağı 1 — Kuzguncuk 2 - H - Anut 3 - Yakacak - Mı 4- İmalât 5 - Lake 6 - Krem - Kıyı 7 - Ya 8 - Kertenkele 9 - Takat 10 - Futbol.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Asım, Taksim: Kürkçiyan, Firuzağada Ertuğrul, Kalyoncukullukta Zafiropulos, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Galatasaray, Tünelde Matkoviç, Galata: Okçumusa caddesinde Yeniyol, Fındıklıda Mustafa Nail, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Hüsnü Haydar, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Pazaryolunda merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Ahmediye, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 47

«— Bu işi ben becerebilirim!»

Diyemiyordu.

Yusuf Hayyat tekrar sordu:

— O halde niçin toplandık buraya?.. İsterseniz bu vazifeyi de ben üzerime alayım?..

Herkes sevindi..

Zaten Ebu Abdullahı Yusuf Hayyattan başka kim öldürebilirdi?

Saraya giden gizli yolları ancak o biliyordu.

Mücahidler:

— Onun kanını senden başka bir kimse dökemez..

Diye bağrıştılar.

Artık bütün yapılacak şey kararlaştırılmış gibiydi. İlkönce Rüstem, küçük İbrahimle birlikte yola çıktı. Rüsteme:

— Yardımcı istemiyor musun?

Diye sordularsa da, küçük İbrahimin ısrarı üzerine yanlarına başka arkadaş almadan gitmişlerdi.

Şeyh Halil ve yeğeni Mahir onları uzaktan takib edeceklerdi.

Tahir, o gece Elhamra sarayının arka bahçelerine kadar arkadaşlarının peşinden gitti. Rüstem, Tahirin kendilerini takib ettiğini bilmiyordu. Eğer İbrahim razı olsaydı, Rüstem, Tahirin de yardımından istifade etmeyi ihmal etmiyecekti.

O gece Rüstem sol omuzundaki yarasından çok muztaripti. Küçük İbrahim şakacı bir çocuktu:

— Allaha şükret ki, yaran sağ omuzunda değil. O zaman sağ klundan istifade edemiyecektin!

Diyerek Rüsteme cesaret veriyordu.

Bir aralık sarayın arka duvarları önünde bir karaltı gördüler.. yere sindiler.. bir müddet beklediler.. sonra tekrar yürüdüler. Önlerine çıkan karaltının bir ağaç gölgesinden ibaret olduğunu anlayınca gülüştüler.

Şimdi yüksekçe bir duvardan atlayıp bahçeye gireceklerdi.

Bahçenin içinden sarayın arka bodrumlarına giden yolları İbrahim karış karış biliyordu.

— Bu duvarı atlıyabilir misin?

— Çok yüksek mi?

— Üç adam boyu kadar var...

— Bir şey değil. Biz on adam boyu uzunluğunda direklere çıkmağa alışmışız.

— Kolun hâlâ sızlıyor mu?

— Zaten sızısı dinmedi ki..

— O halde sen benim sırtıma bin. Duvarın üstüne kolayca çıkarsın!

— Sen beni çekebilir misin?

— Kendini dev mi sanıyorsun? Ben senin gibi on kişiyi sırtımda kaldırırım...

İbrahim bu sırada duvarın dibinde bir hırıltı duydu.

— O ne?! Burada hızlı hızlı soluyan bir insan var...

— Haydi canım.. sen rüya görüyorsun!

— Kulaklarım beni aldatmıyor.. işte bir inilti...

— Gerçek, ben de duydum bu sesi şimdi...

— İnsan mı acaba?..

— Hiç şüphe yok. Hayvanlar böyle inlemez.

— Köpek olmasın sakın?

— Köpek olsa havlardı. Bu ses, yaralı bir insan sesine benziyor.

***

TÜYLERİ ÜRPERTEN BİR SAHNE..

Yere iğildiler..

Rüstem:

— Kim var orda...

Diye bağırmak istedi.

Fakat, İbrahim karanlıkta Rüstemin ağzını kapadı:

— Sen sus. Türk olduğunu konuşmandan anlarlar. Mahvoluruz sonra...

Küçük İbrahim duvarın dibinde ellerile emekliyerek hırıltının nereden geldiğini aramağa başladı:

— Hasta mısın.. yaralı mısın? Kadın mısın.. erkek misin? Kimsin sen?..

Cevap alamadılar.

Rüstem bir kaç adım daha atınca yumuşak bir et yığınına basmıştı.

İnilti tekrar işitildi.

Rüstem:

— İşte burada yatıyor...

Diye seslendi.

İbrahim, Rüstemin yanına yaklaştı.

— Yaşıyor mu?

— Elbette yaşıyor.. yaşamasa inler mi?

İki arkadaş biran tereddüd içinde bocaladılar. İbrahim şüphesini açığa vurdu:

— Sakın bu bir tuzak olmasın?

— İnliyen insan tuzak kurabilir mi, yavrum?

Ve bu sırada yere iğilen Rüstemin birdenbire sesi değişti.. elini çekerek:

— Bu bir kadın...

Diye bağırdı.

Küçük İbrahim şaşaladı:

— Kadın mı?

— Evet.. elimi göğsünde gezdirirken kadın olduğunu anladım. Yaralı olsa gerek..

— O halde kucaklayıp bir kenara götürelim. Belki de valide sultanın cariyelerindendir. Malûm ya bu yolu benim gibi Sitti Ayşenin adamları da bilirler...

İkisi birden, yerde yatan kadını kucakladılar.. sarayın arkasından dönerek, İbrahimin çok iyi tanıdığı bir bekçi kulübesinin önünde durdular.

Rüstem:

— Burası neresi, İbrahim?

Diye sordu.

— Burası babamın eski arkadaşlarından birinin evidir. Kendisi saray bekçilerindendir. Ben sıkışınca buraya sığınırım.

— Demek korkulacak bir adam değil.. öyle mi?

— Hayır. Korkulacak adamın evinde benim ne işim var?

Bu sırada bekçi kulübesinin kapısından hafif bir ışık süzüldü ve bir baş uzandı:

— İbrahim.. sen misin?

— Benim amca. Bir yaralı kadın bulduk. Kapıyı aç.. bize ışık göster. Şu inliyen zavallının kim olduğunu onlıyalım.

Bekçi ışığı tutar tutmaz:

(Arkası var)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

4000 kilo kalın kınnap Saat 14
75000 metre düz beyaz kanaviçe saat 15

1 — 17/XII/936 günü pazarlıkla satın alınacağı ilân edilmiş olan 2 kalem malzemenin pazarlığı 23/XII/936 tarihine rastlayan çarşamba günü hizalarında gösterilen saatlere tehir edilmiştir.

2 — İsteklilerin şartnamelerini almak üzere hergün, pazarlık için de tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (3565)

★

1 — Cibalide çocuk yuvası olarak kullanılacak binada yapılacak 4024 lira 90 kuruş keşif bedelli tadilât işi açık eksiltmeye konulmuştur.

II — Eksiltme 28/XII/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Muvakkat teminat (301,87) liradır.

IV — Şartnameler (10) kuruş mukabilinde inhisarlar inşaat şubesinden alınabilir.

V — İsteklilerin kendilerinden aranılan kanuni vesika ve güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3597)

★

997 kilo tönbeki derisi
289 » » bezi
621 » tiftik
41 » kırıntı bez
57 adet muhtelif eb'atta eski muşamba

Yukarıda cins ve mîktarları yazılı malzeme 30/12/936 tarihine rastlıyan Çarşamba günü saat 10 da pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin malları görmek üzere her gün Cibali Faabrikasına ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 15 güvenme paralarile birlikte Kabataşta İnhisarlar Levazım ve Mübayaat Şubesi Müdürlüğündeki Satış komisyonuna müracaatları. «3582»

★

1 — 23/XI/936 tarihinde ihalesi yapılmayan 15000 lira muhammen bedelli beheri 3500 litre hacminde 4 adet Kanyak imbiği yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme, 2/2/937 tarihine rastlıyan Salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1125 liradır.

4 — Yeniden tanzim edilen şartname ve şamalar parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin asgari bir hafta evvel fiatsız teklif ve plânlarını İnhisarlar Müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve eksiltmeden evvel tekliflerinin kabulüne dair vesika almaları lâzımdır.

6 — İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye girebilmeleri için mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca kanunî vesikaları ihtiva edecek olan kapalı zarflarını en geç ihale günü tam saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu Reisliğine teslim etmeleri ilân olunur. 3618»

★

1 — Şartname ve krokisi mucibince Çamaltı tuzlasındaki amele kangarlarına konulmak üzere 2500 lira muhammen bedelli 500 tek yatağı ihtiva etmek şartile 250 Ranza pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 8/1/937 tarihine rastlayan Cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayat Şubesindeki alım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname ve krokiler parasız olarak hergün sözü geçen Şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. «3619»

Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti İskân Umum Müdürlüğünden:

1 — Orta Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için fennî şartnamesi dahilinde 5000 adet pulluk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada İskân umum müdürlüğünde ve İstanbulda İskân müdürlüğünde mevcut olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat 9 dan 17 ye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 21/12/936 pazartesi günü saat 15,5 da Sıhhat Vekâletinde hususî komisyonda yapılacağı ilân olunur. (3452)

Yeni açılan Türk tezyini San'atlar Şubesi

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden:

Bu ders yılında Akademimize yeniden bir şube ilâve edilmiştir. «TÜRK TEZYİNİ SAN'ATLAR» adını alan bu şubede TEZHİP, TEZYİNİ ARAP YAZISI, TÜRK CİLTCİLİĞİ, EBRİ, AHAR ve CİLT KALIPLARI, TÜRK MİNYATÜRÜ, TÜRK ÇİNİ NAKIŞLARI kıymetli taşlar üzerinde Hâk altın varak imali halı nakışları ve SEDEF KAKMACILIĞI gibi san'atlar güzide ve tanınmış profesörler tarafından öğretilmektedir. Kız, erkek talebe beraberdir. Yaş tahdidi yoktur. Devam yalnız talebenin seçtiği sınıfın saatlerine münhasırdır. Talebe mesaisi için lâzım olan malzeme mektep idaresi tarafından verilir. Kayıt ve kabul devam etmektedir. Direktörlükten fazla izahat alınabilir. Telefonla, mektupla yapılacak müracaatlara cevap verilir. «Telefon No. 41400, 41356.» Yukarıdaadı geçen san'atları öğreten profesörlerin isimleri:

Tuğrakeş İSMAİL HAKKI, YUSUF, Reisülhattatin HACI KÂMİL. NECMETTİN, SACİT, Dr. SÜHEYİL ÜNVER, Topkapı Saray Müzesi cilt mütehassıslarından mücellid BAHATTİN TOKATLIOĞLU, Sedefkâr VASIF, Hakkâk İSMAİL YUMNİ SONVER, FEYZULLAH DAYIGİL, HÜSEYİN YALDIZ. (3348)

Maliye Teftiş Heyetinden:

35 lira maaşlı Maliye Müfettiş Muavinliği için 14/İkinci kânun/937 tarihinde imtihan yapılacaktır.

Aranılan şartlar şunlardır: A — Memurin kanununun 4. üncü maddesinde yazılı evsafı haiz olmak, B — 1/Kânunsani/937 tarihinde yaşı otuzdan fazla olmamak, C — Mülkiye mektebinden «Siyasal Bilgiler okulu» Hukuk fakültesinden, Yüksek Ticaret ve İktisat mektebinden veya bunlara muadil derecedeki ecnebî mekteplerden mezun olmak, D — Yapılacak tahkikat neticesinde ahlâk ve seciyesi müsait bulunmak.

İmtihana talip olanlar 5/İkinci kânun/1937 tarihine kadar Ankarada Maliye vekâleti Teftiş heyeti reisliğine arzuhalle müracaat edeceklerdir. Arzuhale şu evrakın raptı lâzımdır. A — Nüfus cüzdanı ve adresi, B — Kendi el yazılarile tercümeihal hülâsası «Memuriyette bulunanlar müddet ve sureti hizmetlerine dair resmî vesika raptedeceklerdir. C — Askerliğini yaptığına dair resmî vesika «Askerlikle alâkası kesilmemiş olanlar tecil edilmişlerse imtihana girebilirler, kazandıkları takdirde ancak namzet olarak kabul olunabilirler.» D — Mektep şahadetnamesi veya tasdiknamesi, E — Sağlam ve yolculuğa mütehammil olduklarına dair hükûmet doktorunun raporu. Talipler tahrirî ve şifaî olmak üzere imtihana tâbi tutulacaklardır. Tahrirî imtihan Ankarada ve İstanbulda ve muvaffak olanların şifahî imtihanı Ankarada yapılacaktır.

İmtihan Programı.

1 — Maliye: A — Bütçe «İhzarı, tatbiki, tasdik ve kontrolu», Muhasebei umumiye kanunu, hükümleri, B — Vergi nazariyeleri ve usulleri, vasıtasız ve vasıtalı vergiler «sedüllü vergiler, veraset ve intikal vergileri, istihlâk üzerinden alınan vergiler, Gümrük, İnhisarlar, harçlar» Türkiyedeki vasıtasız ve vasıtalı vergiler, C — Maliye Vekâletinin merkez ve vilâyetler teşkilâtı, D — İstikraz nazariyeleri, tahvil amortisman, Türkiye düyunu umumiyesi,

2 — İktisat: A — «İstihsal, tedavül nakit ve itibar, inkisam ve istihlâk bahisleri.»

3 — Malî ve ticarî hesap, basit ve mürekkep faiz, iskonto, faizli hesabı cariler.

4 — Hendese: «Satıh ve hacim mesahaları»

5 — Ticarî: Usulü defteri «esaslı ve pratik malûmat»

6 — Hukuku idare, memurin muhakemat kanunu, ceza muhakemeleri usulü kanununun tatbikat usullerine müteallik hükümleri, ceza kanunun memur suçlarına aid kısmı, kanunu medenî ve borçlar kanunu ile ticaret kanunlarının maliyeyi alâkadar eden hükümleri.

7 — Türkiyenin tabiî ve iktisadî coğrafyası ve tarihi hakkında malûmat.

8 — Ecnebî lisanı «Fransızca, Almanca veya İngilizceden biri» imtihan neticesinde Müfettiş muavinliğine alınanlar üç sene sonra yapılacak ehliyet imtihanında muvaffak olurlarsa Maliye müfettişliğine tayin edilecekler ve bir sene staj için Avrupaya gönderileceklerdir. (2290

Ist. Posta T. T. Başmüdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için Düzce İlçesi ormanlarından kestirilecek 1985 tane kestane telgraf direği kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 21/12/936 pazartesi günü saat 15 de Galatasarayda İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğü Alım komisyonunda yapılacaktır. Beher direğin muhammen bedeli 5 lira hepsinin muvakkat teminatı 744 lira 38 kuruştur.

2 — Arttırma, eksiltme ve ihale kanununun tarifatı dairesinde taliplerin verecekleri teklif mektupları; posta telgraf merkezlerine veya İstanbul Posta T. T. Başmüdürlüğü veznesine yatırılacak para veya banka teminat mektubu mukabilinde alınacak makbuzu, Nafıadan alınacak müteahhitlik ehliyet vesikasile şartnamede aranan sair vesaiki muhtevi olduğu halde eksiltmenin yapılacağı saatten bir saat evveline kadar aynı komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş olmalıdır.

3 — İhaleyi müteakip avans isteyecek müteahhitlere muhasebei umumiye kanunun 83 üncü maddesinin «H» fıkrasına tevfikan ihale bedelinin üçte biri nisbetinde fakat banka teminatı mukabilinde tediyat yapılabilecektir.

4 — Müteahhitlik ehliyet vesikası eksiltme gününden 8 gün evvel Nafıadan alınmalıdır. (3349)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

Maltepe Piyade atış okulunun noksan olan elektrik tesisatı açık eksiltme ile ihalesi 21/12/936 pazartesi günü saat 15 de yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 234 lira 26 kuruştur. Şartnamesi hergün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 18 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile ve komutanlık inşaat şubesinden münakasa gününden evvel alacakları vesika ile beraber belli gün ve saatte Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (3368)

★

Üsküdar Askerlik şubesinin tamiri açık eksiltme ile ihalesi 21/12/936 pazartesi günü saat 14 de yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 354 lira 48 kuruştur. Şartnamesi hergün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 27 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile ve komutanlık inşaat şubesinden münakasa gününden evvel alınacak vesika ile beraber vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (3369)

★

Selimiye kışlasının tamiratı açık eksiltme ile 21/12/936 pazartesi günü saat 14,50 de ihalesi yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 3000 liradır. Şartnamesi hergün öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 225 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile ve komutanlık inşaat şubesinden münakasa gününden evvel alacakları vesikalarla beraber vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (3370)

★

Ordu Sıhhiye ihtiyacı olan 58 kalem bevliye âlâtına ihale günü talibi çıkamadığından açık eksiltme ile ihalesi 18/12/936 cuma günü saat 16 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 1182 lira 50 kuruştur. Şartnamesi her gün komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 89 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplarile beraber ihalesi günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. «3613»

★

Rami kışlasındaki tavlanın tamiri açık eksiltme ile ihalesi 4/1/937 Pazartesi günü saat 14 de yapılacaktır. Muhammen keşif bedeli 4118 lira 12 kuruştur. Şartnamesi her gün öğleden sonra komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 309 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. «3612»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı 4 gurup malzeme her gurup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 28/12/936 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada 1 inci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

İsteklilerin malzeme hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve kanununun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname vermeleri lâzımdır. Bu işe şartnameler 1 inci işletme komisyonu tarafından parasız olarak verilmektedir.

1 — 2000 Kg. külçe kalay muhammen bedeli 3460 lira ve muvakkat teminatı 259 1/2 liradır.

2 — 1900 adet kalemli sistem sürat kontrol saati bandı 100 ve 120 kilometrelik muhammen bedeli 1506 lira ve muvakkat teminatı 112 lira 95 kuruştur.

3 — 3500 Kg. Gres yağı muhammen bedeli 467 lira 25 kuruş ve muvakkat teminatı 35 lira 5 kuruştur.

4 — 4700 Kg. muhtelif eb'atta kurşun levha muhammen bedeli 1645 lira ve muvakkat teminatı 123 1/2 liradır. (3588)

Nafıa Vekâletinden:

22 İkincikânun 937 cuma günü saat 15 de Ankarada Vekâlet Malzeme Eksiltme Komisyonunda 7000 lira muhammen bedelli iki adet 1,5 tonluk kamyonetin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Şartname ve mukavele projesi Ankarada Vekâlet Malzeme müdürlüğünden parasız alınabilir.

Muvakkat teminat 525 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını Vekâletten alınmış müteahhitlik vesikası ile birlikte 22 İkinci kânun 937 cuma günü saat 14 e kadar Ankarada Vekâlet Malzeme Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır. (2003) (3479

İstanbul Defterdarlığından:

Cins ve mevkii	Muhammen tutarı Lira
Dolmabahçde eski Istablıâmire binasında saklı altı silindirli motörle mücehhez Oldamobil marka binek otomobili	150
Ayni yerde saklı sekiz silindirli motörle mücehhez Fort marka binek otomobili	250
Yeşilköyde Telsiz istasyonu binaları yanında harap iki binanın ankazı	332
Galatada Kalafat yerinde Arapcami mahallesinin Kalafat yeri Birinci darağacı caddesinde 74/1-2, 74/1-3 ve 76 No. lı arsa üzerinde evvelce kereste bugün hurda demir deposu olarak kullanılan büyük hangarın ankazı	916
Alemdaği ormanı içinde evvelce yapılmış olan Hizar fabrikasına ait tahminen on ton miktarında hurda makine, âlât vesaire toptan	80

Yukarıda cins ve mevkii yazılı emval hizalarındaki bedel üzerinden açık arttırma usulile ayrı ayrı satılacaktır. İsteklilerin ve tediye şeraitini öğrenmek isteyenlerin 21/12/936 pazartesi günü saat on dörtte yüzde 7,5 pey akçelerile Millî Emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. M. (3448)

Sümer Bank
Nazilli Basma Fabrikasından:

Fabrikamızda yapılmakta olan Montaj ameliyeleri için:

27 Elektrikçi (Tevziat tablosu, Kuvvei) (Elektrikiye ve Tenviriye)
12 Kazancı (Kazancı - Borucu)
20 Tenekeci
19 Tesviyeci

Alınacaktır. Mesleklerine ve fabrikada yapılacak imtihanda tebeyyün edecek liyakatlarına göre 150-300 kuruş yevmiye verilecektir. İsteyenlerin hüviyet, bonservis ve sair evrakı ile Fabrika direktörlüğüne tahriren veya bizzat müracaatları. (3564)

İstanbul Deniz Ticaret Müdürlüğünden:

Beylerbeyi Sarayı civarında batan taş hamuleli ESERİ BAHRİ mavnası seyrüseferin selâmetine engel teşkil ettiği cihetle tarihi ilândan itibaren sahiib tarafından on beş gün zarfında çıkarılması aksi takdirde limanlar kanununun muaddel yedinci maddesi mucibince mahzurunbertaraf edilmesi cihetine gidileceğinden ilân olunur. «3541»

İstanbul belediyesi ilânları

Senelik muhammen kirası 30 lira olan Yeniköyde Tekke sokağında yeni 14/16 No. da 2234 metre 60 santimetre murabbaı arazi teslim tarihinden itibaren 937 veya 938-939 seneleri mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 225 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 23/12/936 çarşamba günü saat 14 de Daimi Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3494)

★

Temizlik amelesi için yaptırılacak 1000 çift çizme kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Bu çizmelerin hepsine 7250 lira bedel tahmin olunmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. Kapalı eksiltme 24/12/936 perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır. İstekliler 2490 No. lı kanunda yazılı vesika ve 543 lira 75 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 de kadar Daimi Encümene vermelidirler. (B.) (3505)

★

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Büyükadada Kumsal cadesinde 214 metre murabbaı arsa.	96	7,20
Üsküdarda Vapur iskelesi yanındaki arsa.	180	13,50
Yedikulede Kaledışı mahallesinde Kazlıçeşme Cadde. 3 No. lu Kantar kulubesi.	36	2,70

Yukarıda senelik muhammen kiralarile ilk teminatları yazılı olan mahaller teslim tarihinden 937 veya 938-939 seneleri mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 28/12/936 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3591)

Türk hava kurumu Bursa şubesinden:

Hava Kurumuna aid Bursadaki sinema binasının şark cephesinde hâlen Şarkulübü ittihaz edilen kısım pazarlık suretile kiraya verilecektir. Binanın en üst katında Bursa ovasını gören camekânlı geniş bir salonla ayrıca fevkalâde nezareti olan büyük bir taraça ve bir de büfe kısmı, orta katta; büyük bir salon, alt katta; üç oda ve her katta tuvalet mevcuttur.

Bina kâmilen kalorifer ve elektrikle mücehhezdir. Talip olanların 25/Birincikânun/936 ya kadar Türk Hava Kurumu Bursa şubesi direktörlüğüne müracaatları. (3583)

DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN
YENİ RCA PİYASAYA ÇIKTI

KISA - ORTA - UZUN dalgalı neşriyatı iki misli daha pahalı radyolar kadar temiz ve berrak olan yeni R.C.A. radyosunun 5 T. 4 modeli geldi. Yalnız **160** liraya satılan bu radyoyu ayda **12** lira vermek suretile derhal evinize göndertiniz.

O.T.T.A.Ş.
Beyoğlu, İstiklâl caddesi

BOURLA BİRADERLER ve Ş.sı
İSTANBUL ANKARA IZMIR

— Oooohl... Türk Antrasiti sayesinde az kömürle çok hararet ve rahatlığa kavuştuk !...

Operatör- Urolog
Dr. Mehmed Ali
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı. Köprübaşı Eminönü han Tel: 21915

DOKTOR
HORHORNİ
Eminönü eczanesi yanında Her gün akşama kadar hastalarını kabul eder. Tel. 24131

SIHHÎ KANZUK BALSAMİN KREMLERİ

Esmer, sarışın, kumral her tene tevafuk eden güzellik kremleridir. Sıhhî usullerle hazırlandığından cildi besler ve bozmaz. Çil, leke, sivilce ve buruşuklukları kâmilen giderir.

4 şekilde takdim edilir:
1 — Krem Balsamin yağlı gece için pembe renkli
2 — Krem Balsamin yağsız gündüz için beyaz renkli
3 — Krem Balsamin acıbadem gece için
4 — Krem Balsamin acıbadem gündüz için

Kibar mahfellerin takdir ile kullandıkları yegâne sıhhî kremlerdir.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Satılık bina
KIZILAY CEMİYETİNDEN:

Cağaloğlunda İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Direktörlüğü karşısında Kızılay Mümessilliğinin bulunduğu bina satılıktır. Müracaat mahalli Yenipostane civarında Kızılay hanında «eski Aksaraylılar hanı» Depo Direktörlüğüdür.

BÜTÜN DÜNYA
POKER
tıraş bıçaklarını kullanıyor
SIZ de alınız.
POKER PLAY
markasına dikkat ediniz,